LAISVĖ--LIBERTY
Vienintėlis lietuvių kalboje dienraštis Rytinėse Valstijose
Metam prenumerata:
Jungtinėse Valstijose $8.00
Dalis Queens apskrityje (N. Y.) ... 9.00
Kanadoje 9.00
Kitur užsienyje 10.00
Pavienio egzempl. kaina 5 centai

LAISVĖ
THE LITHUANIAN DAILY

LAISVĖ--LIBERTY
The Only Lithuanian Daily in the Eastern States
110-12 Atlantic Avenue
Richmond Hill 19, N. Y.
Telephone VIrginia 9-1827—1828
PRICE 5c A COPY

No. 21 **** Richmond Hill 19, N. Y., Šeštadienis, Sausio (January) 29, 1955 **** Metai 44-tieji, Dienraščio 36-tieji.

KRISLAI

"Raudonasis rašalas..."
Ant laužo.
Apie Savonarolą.
Sako: jis bus šventas.
Rašo R. Mizara

Pastaruoju metu visoje eilėje komercinių laikraščių tilpo serijos straipsnių apie "raudonąjį rašalą."

Kas tas "raudonasis rašalas"?

Tuo vardu pavadinta literatūra, ateinanti iš "anapus uždangos" šalių.

Sakysime, lenkas, čekas, bulgaras, rusas, lietuvis, latvis, ir tt., ir tt., gyvenantis Amerikoje, prašo savo giminių ar prietelių, esančių jo gimtojoje šaly, kad prisiųstų jam tą ar kitą knygą. Prašomieji siunčia. O kai knyga pasiekia šią šalį, ją pavadina "raudonuoju rašalu."

Ką gi mūsų pašto pareigūnai daro su tuo "rašalu"?

Suverčia ant laužo ir uždega arba kaip kitaip sunaikina!

—:—

Šitų žodžių rašytojas labai troško gauti prieš pusę metų Lietuvoje atspausdintą Lietuvių kalbos žodyną.

Jis, be to, prašė knygų leidyklų Vilniuje, kad jam prisiųstų kai kuriuos į lietuvių kalbą verstus ir išleistus Šekspyro veikalus, Donelaičio "Metus," ir tūlus kitus klasikinės literatūros kūrinius. Jis žadėjo, kai tai gaus, sumokėti siuntėjams reikiamą pinigų sumą.

Buvo pranešta, kad prašymas bus patenkintas, kad tos knygos bus išsiųstos. Jos, be abejojimo, ir buvo išsiųstos, bet kai pasiekė mūsų šalies prieplauką, jos buvo pavadintos "raudonuoju rašalu" ir paverstos į pelenus ir dūmus.

Ir visa tai daroma sulyg įstatymais!

Gėda, gėda!

—:—

Neperseniai marijonų Drauge tilpo G. Taučiaus straipsnis apie Savonarolą.

Savonarola gimė prieš virš 500 metų ir gyveno Florencijos mieste, Italijoje. Jis buvo vienuolis, vienuolyno perdėtinis. Savonarola — spalvingas vyras: gajus, darbštus, asketiškas ir siekėsi kitus tokiais padaryti.

Jo nelaimei, Savonarola kovojo prieš ištvirkėlį popiežių Aleksandrą VI-ji, kuris su savo sūnumi, žudė kiekvieną, drįsusi pastoti jiems kelią.

Aleksandras VI-sis sučiupo vienuolį, suruošė jam teismą, kurio pasėkoje Savonarola su dviem savo bendradarbiais vienuoliais buvo viešai pakarti, vėliau miesto aikštėje ant laužo sudeginti, o jų pelenai sumesti į Arno upę.

Tai įvyko 1498 m. gegužės 22 dieną.

—:—

Kadaise Mališauskas Bostone buvo išleidęs apie Savonarolą knygutę lietuvių kalboje,—gal ji dar pas kaiką ir užsilikusi. Paskaitykite, jei turite.

Įdomu čia priminti tai, ką G. Taučius savo straipsnio pabaigoje sako:

"Yra žmonių, dargi aukšto autoriteto, kurie tvirtai tiki, jog Savonarola anksčiau ar vėliau bus apvainikuotas šventųjų aureole."

Vadinasi, Savonarola, kurį žiauriai nužudė popiežius Aleksandras VI-sis, žadama paskelbti šventuoju panašiai, kaip Joana Arkietė.

—:—

Kalbant apie šventuosius, įdomu būtų žinoti, kaip lenkų klerikalams sekasi su Jadvyga Jogailiene, kurią jie pasiryžo šventąja paskelbti?

Lietuviškieji klerikalai renka aukas arkivyskupui Matulevičiui, kurį jie vadina Matulaičiu, į šventųjų gretas pastatyti.

Apeliacijos teismas išteisino Pattersoną

Civilių Teisių Kongreso vadas jau išleistas iš kalėjimo, kur sėdėjo už "panieką" teismui

New Yorkas. — Federalinis apeliacijos teismas išteisino Williamą L. Pattersoną, Civilių Teisių Kongreso (CRC) sekretorių. Du teisėjai balsavo už jo išteisinimą ir tik vienas laikėsi nuomonės, kad jis kaltas.

Pattersonas žemesnio teismo buvo du kartu nuteistas 90 dienų "už paniekos parodymą teisminiams organams." Ta panieka, sakė teismas, pasireiškė tame, kad jis atsisakė atidengti valdžiai Civilių Teisių Kongreso aukotojų sąrašus.

Valdžia teigė, kad tie sąrašai jai reikalingi, kad patikrinti įeigos mokesčių (taksų) reikalą, bet CRC sakė, kad tai dėl aukotojų persekiojimo.

Pattersonas atsėdėjo kalėjime 90 dienų ir kuomet buvo išlaisvintas, jam buvo paduotas tas pats reikalavimas: patiekti sąrašus. Jis atsisakė, ir vėl buvo nuteistas kalėjimui.

Vakar, tuojau po apeliacijos teismo sprendimo, jis buvo paleistas iš kalėjimo.

Griežta cenzūra iš 7-to laivyno pusės

Pranešama, kad 7-tojo Amerikos laivyno komanda Pacifike neleidžia amerikiečiams laikraštininkams pranešti bile ką apie laivų skaičių, dydį, judesius, planus ir tt. Pasėkoje labai mažai daiktinių žinių ateina apie 7-tojo laivyno rolę.

Laivynas oficialiai skelbia, kad tai "ne cenzūra, o laikinos saugumo priemonės." Bet laikraštininkai tvirtina, kad tai griežtesnė cenzūra, negu viešpatavo bet kada Korėjos karo metu.

Afrikiečiai kunigai šaukia boikotuoti visas mokyklas

Johanesburgas. — Pietų Afrikos negrai kunigai atsišaukė į visus negrus tėvus, neleisti savo vaikams lankyti valdiškąsias segreguotas mokyklas. Valdžia dabar steigia speciales mokyklas negrams vaikams, kuriose mokslas stovi ant labai žemo lygio, kur vaikai bus mokinami žiūrėti į baltuosius kaip į "viršesnius," ir kur jie bendrai bus priruošiami vergiškai padėčiai.

Susipratusieji negrai sako, kad jie verčiau savo vaikų visai neleis į mokyklas, negu juos siųsti į tokias valdiškas mokyklas, kur jiems bus duodami "rasizmo nuodai."

Egiptas nuteisė aštuonius žydus kaip Izraelio šnipus

Kairas. — Egipto karinis teismas nuteisė kaipo Izraelio šnipus aštuonius žydus, Egipto piliečius. Dalis jų yra seni Egipto gyventojai, kiti žydai, atvykę iš Europos.

Du jų, Musa Lito Marzuk ir Samuel Azar, daktaras ir mokytojas, nuteisti mirti kartuvėse. Kiti nuteisti ilgiems metams kalėjime. Juos kaltino ne vien šnipinėjime Izraelio naudai, bet taipgi sabotaže. Sakoma, kad jie išsprogdino bombas dviejuose Kairo teatruose ir Amerikos Informacijos Tarnybos bibliotekose. To akto tikslas buvęs pabloginti santykius tarp Egipto ir Amerikos.

Magloire kalba Kongrese

Washingtonas. — Penktadienio popietį Haiti prezidentas Paul E. Magloire turėjo pasakyti kalbą bendrame abiejų butų posėdyje Kongrese. Buvo numatyta, kad jis dėkos Amerikai už duotą jo valstybei ekonominę pagalbą.

Prezidentas neišvyks pertoli nuo sostinės

Washingtonas.—Prezidentas Eisenhoweris paskelbė, kad ateinančių kelių mėnesių bėgyje jis neišvyks toliau nuo sostinės negu dviejų valandų (orlaiviu) atstume.

Prezidento spaudos asistentas Haggerty buvo klaustas, ar tas turi ką nors bendro su padėtimi Azijoje. Jis atsakė, kad būtų juokinga tą visai paneigti. Iš kitos pusės, sakė jis, nereikėtų manyti, kad prezidentas skaito padėtį esančia beviltiška,—jis liks sostinėje tik "dėl viso ko."

Buenos Aires. — Argentinoje taksių vairuotojai turės dėvėti tam tikras uniformas.

Walter, iš Walter-McCarran akto, vadovaus imigracijos komitetui

Washingtonas.— Kongreso atstovų buto imigracijos sub-komitetas veikia prie teisingumo komiteto, kurio pirmininku yra liberalinis demokratas Emanuelis Celleris. Celleris iš pradžios skelbė, kad jis pats perims ir imigracijos sub-komiteto vadovavimą. Bet kiti komiteto nariai jam pasipriešino.

Vakar Celleris paskelbė, kad imigracijos reikalų sub-komiteto pirmininku būsiąs atstovas Francis E. Walteris, demokratas iš Pennsylvanijos. Tai tas pats Walteris, kuris kartu su McCarranu išdirbo liūdnai pagarsėjusį Walter-McCarran aktą, kuris yra pasmerktas visų unijų ir pažangių bei liberalinių organizacijų.

Walterio paskyrimu viešpatauja didelis nepasitenkinimas.

Japonų spauda smerkia J. A. V.

Tokyo. — Du vadovaujanti Japonijos laikraščiai, "Asahi" ir "Jomiuri," pasmerkė Amerikos nusistatymą link Kinijos. Šie du laikraščiai Tokyjoje turi apie 700,000 skaitytojų.

"Jomiuri" sako, kad Amerika yra užsispyrusi, kad ji bando pasiekti savo tikslus. bet toks užsispyrimas jai nepadės. Tas laikraštis dar sako, kad Amerika "bando įjodinėti ant dviejų arkliukų, karo ir taikos, vienu metu."

Minimieji du laikraščiai yra dešiniųjų partijų. Kairiųjų spauda, ypatingai unijų ir kairesniųjų socialistų, Amerikos stovį kritikuoja dar griežčiau.

Nors amerikiečiai dar okupuoja Japoniją, jie spaudos jau necenzūruoja.

Ispanija taps monarchija po 13 metų, sako Madridas

Madridas. — Franco valdžia planuoja po 12 metų paversti Ispaniją monarchija. Tam tikslui jaunas pretendentas į sostą Juanas Carlos jau randasi šalyje ir po Franco valdžios globa jis lavinamas ir mokinamas, kad perimti sostą.

Kuomet jis kelios dienos atgal atvyko Madridan, tūkstančiai rojalistų jį sutiko stotyje ir šaukė "Tegyvuoja karalius!"

Juan Carlos yra dar nepilnametis. Jo tėvas Don Juan pats norėjo perimti sostą, bet kadangi jis to norėjo tuojau, Franco jo neleido.

Pogrindinis anti-fašistinis judėjimas išleido lapelį, kuriame sakoma:

"Iš kur Franco žino, kad jis po 13 metų rasis prie valdžios vairo, kad užsodinti mums karalių ant sprando?"

Washingtonas. — Pietinio Vietnamo ambasada Amerikoje išleido aplinkraštį, kuriame sako, kad Amerikoje yra perdaug pesimizmo dėl Vietnamo. Padėtis ten dabar geresnė negu keli mėnesiai atgal, sako aplinkraštis.

Derybos paskui būtų be tikslo

Londonas. — Maskvos radijas sako, kad Churchillo pasiūlymas sušaukti keturių didžiųjų jėgų pasitarimų ateityje, tai yra, po to, kai Vakarų Vokietijos ginklavimas bus faktas, būtų be tikslo.

Pasitarimų tikslas turėtų būti taika, sako Maskvos radijas. Taika galima tik tuomet, kai ginklavimas bus sulaikytas ir Europoje bus stabilizuota padėtis, visų pirma suvienyta Vokietija. O tas viskas darosi negalima, kai kalbama apie Vokietijos ginklavimą.

Kaip yra žinoma, ne vien Churchillas, bet ir Francūzijos premjeras Mendes-France yra išreiškęs nuomonę, kad po viso ko, po Paryžiaus sutarties įvykdinimo, galima bus tartis su Maskva.

Hitlerio pamylėtas lakūnas parvyko "tik šiaip sau...."

Bonna. — Vakarų Vokietijos krašto apsaugos ministras Blankas paneigė, kad lakūnas Adolfas Gallandas parvyko namo iš Argentinos, kad pradėti vadovauti naujai Luftvaffei.

Gallandas buvo vienas žymiausių nacinės Vokietijos lakūnų ir asmeniškas Hitlerio numylėtinis. Po karo jis pasišalino Argentinon, kur prie Perono valdžios veikė kaip aviacijos reikalų patarėjas.

Nepaisant Blanko paneigimo, Vakarų Vokietijoje viešpatauja įsitikinimas, kad Gallandas atvyko ne "šiaip sau," kaip tai oficialiai skelbiama.

Tokyo. — Japonijos gerbūvio reikalų ministerija sako, kad ateinantį pavasarį Sovietai išlaisvins dar kiek laikomų japonų karo belaisvių. Japonija sako, kad Sovietai laiko dar 2,400 japonų. Sovietai tvirtina, kad kiek jį dar laiko japonų ar vokiečių karo belaisvių, tai vis karo kriminalistai, kurie buvo teismų nuteisti tam tikroms bausmėms. Šiaip Sovietai neturi jokių svetimų valstybių belaisvių, sako TSRS valdžia.

Indija veikianti už paliaubas Pacifike

Amerika draudžia giminėms vykti į Kiniją, kad ten aplankyti kalėjime sėdinčius šeimos narius

New Delhi. — Iš patikimų šaltinių sužinota, kad Indija pradėjo smarkiai veikti už karines paliaubas tarp Kinijos ir Čiango bei jo amerikinių rėmėjų. Indija yra įsitikinusi, kad kaip jai pasisekė žymiai prisidėti prie paliaubų Korėjoje ir Vietname, ji tai galės padaryti dabar.

Kinijos ambasadorius Yuan Chung-hsienas vakar matėsi su premjeru Nehru ir su juo turėjo ilgą pasikalbėjimą. Rytoj (šeštadienį) Nehru išskrenda į Londoną, kad dalyvauti Britanijos bendruomenės premjerų konferencijoje.

Londone vyriausias Indijos diplomatas Krišna Menonas du kartu dviejų dienų bėgyje matėsi su užsienio reikalų ministru Edenu. Manoma, kad Menonas tikino Edeną apie reikalą apsaugoti taiką Pacifike.

(Washingtone buvo iškelta, kad dar prieš tai, kai prezidentas Eisenhoweris patiekė Kongresui savo planus dėl intervencijos Kinijoje, tie planai buvo išaiškinti Indijos ambasadoriui G. L. Mehtai. Tikslas buvo, kad jis tai tuojau persiųstų savo valdžiai, kuri savo ruožtu apie tai informuotų kinus. Eisenhoweris, kaip pranešama, labai norėjo, kad Kinijos valdžia tuojau sužinotų apie tuos planus.)

Uždraudžia išvažiuoti

Washingtonas. — Valstybės departmentas oficialiai uždraudė amerikiečiams vykti Kinijon, kad aplankyti ten kalinamus saviškius. Kaip yra žinoma, 11 Amerioks lakūnų giminėms Kinija buvo pasirengusi duoti leidimus įvažiuoti šalin, o dalis tų giminių jau rengėsi važiuoti. Amerikos orlaivių kompanijos jau buvo pasirengusios juos skraidinti Kinijon veltui.

Valstybės departmentas dabar skelbia, kad amerikiečiams nebus leista važiuoti, nes padėtis dabar labiau įtempta.

"Eisenhoweris nuspręs"

Per debatus senate apie Eisenhowerio planą senatorius George (demokratas iš Georgia) pareiškė, kad jeigu senatas nubalsuos įgaliavimą veikti prieš Kiniją, tik Eisenhoweris vienas spręs, kada veikti. George sakė, kad jis pasitiki Eisenhowerio gera valia ir taikos noru ir pasitiki palikti taikos reikalą jo rankose.

Kongreso nariai pakels savo algas net ant 50 nuošimčių

Washingtonas.— Kongresas nubalsuos artimoje ateityje pakelti savo narių algas. Tai jau senokai numatytas dalykas. Bet nemažai stebimasi, ant kiek Kongreso nariai nori savo algas kelti: Dabar jie gauna $15,000 metams, o jie nori $25,000.

Vienas Kongreso narys, kuris nenorėjo, kad jo vardas būtų paminėtas, štai ką pareiškė spaudos atstovams:

"Visi žino, kad Kongreso nariai jaučiasi nepatogiai, kai prisieina kelti savo algas. Tad, jeigu jie jau nutaria kelti, tai bent gerokai, kad po pusmečio arba metų neprisieitų vėl kelti. Labdara prasideda nuo savęs..."

Kairas vedąs derybas su Tarybų Sąjunga

Ankara. — Turkijos pusiau valdiška žinių agentūra sako, kad Egiptas ir Tarybų Sąjunga veda derybas dėl glaudesnio bendradarbiavimo pasaulinėje politikoje. Kaire tas turkų teigimas paneigtas.

Prieš pavienių dievinimą

Varšuva. — Lenkijos darbininkų (komunistų) partijos vadas Boleslawas Bierutas pareiškė, kad komunistai turi stoti prieš pavienių vadų dievinimą. Jis sakė, kad daugiausia dėmesio reikia kreipti į kolektyvinio vadovavimo vystymą.

Havana. — Kubos valdžia suėmė aštuonius jaunuolius, kurie grįžo iš Costa Ricos. Ten jie kovoję valdžios pusėje prieš sukilėlius įsiveržėlius. Vienas jų, studentų veikėjas Jose Echevarria, kaltinamas dalyvavime pasikėsinime nužudyti Batistą.

ORAS NEW YORKE

Giedra ir šalta.

Kearny, N. J.

MIRĖ JUOZAS ŽILIONIS

Sausio 28 d. mirė Juozas Žilionis (Zelionis), 60 metų amžiaus, gyvenęs 299 Hickory St., Kearny, N. J. Kūnas ilsisi Bujausko šermeninėje, 22 Daves Avenue, N. J. Bus laidojamas antradienį, vasario (Feb.) 1 d., 10 val. ryto.

Šeima prašo gimines ir pažįstamus atsilankyti į šermenis.

Paliko liūdinčią žmoną Marijoną, dukteris Izabelę Konvit, Elmą Nowicki ir 4 anukus.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY
The Laisvė, Inc.
Established April 5, 1911
Every day except Sundays, Mondays and Holidays
110-12 ATLANTIC AVENUE, RICHMOND HILL 19, N. Y.
TEL. VIRGINIA 9-1827—1828

President, JOHN GRYBAS; Secr.-Treasurer, WILLIAM CHAPELS
Editor, ROY MIZARA

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year	$8.00	Canada and Brazil, per year	$9.00
United States, per 6 months	$4.50	Canada and Brazil 6 months	$5.00
Queens Co.	$9.00 per year	Foreign countries, per year	$10.00
Queens Co.	$5.00 per six mos.	Foreign countries, 6 months	$5.50

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y under the Act of March 3, 1879.

GENEROLAS MacARTHURAS SAKO: PANAIKINKIME KARUS!

GENEROLAS DOUGLAS MacArthur šiomis dienomis minėjo savo 75-ją gimtadienio sukaktį.

Los Angeles miesto valdyba, ta proga, pavadino vieną savo parkų MacArthuro vardu, o parke buvo pastatyta MacArthuro 8 pėdų statula, paminklas.

Generolas buvo pakviestas dalyvauti ceremonijose, paminklą atidengti ir ta proga pasakyti kalbą. Į ceremonijas susirinko, sako spaudos atstovai, daug publikos ir visi nekantriai laukė, ką generolas pasakys.

Tenka pridėti: nedaug yra žmonių, kuriems paminklus stato dar esant gyviems. MacArthuras, kaip matome, yra vienas iš nedaugelio susilaukęs tokios šlovės.

Vėliau jis sakė kalbą Legiono bankiete. Kalba buvo netikėtai gera, netikėtai tokia kalba, kokios paprastai žymūs buržuazinių kraštų generolai nesako.

O gal paimsime kitaip: generolo MacArthuro kalba, sakyta Los Angeles mieste praėjusį trečiadienį, buvo tokia, dėl kokių šiandien vidutinį piliętį FBI gali pareikalauti "pasiaiškinimo."

Jei tokią kalbą būtų pasakęs koks nors mokslininkas ar visuomenininkas, tai makartistai būtų pradėję rėkti, kad jį reikia "pačiupti," kišti į kalėjimą, kaip pavojingą Amerikos saugumui!

Ką gi MacArthuras tokio "baisaus" pasakė? Kuriam reikalui jo kalba buvo paaukota?

Generolas MacArthuras reikalavo, kad būtų panaikinti karai, kad pasaulio žmonės gyventų taikoje. Jis sakė, kad tiek kapitalistinių šalių žmonės ir socialistinių šalių žmonės nori taikos, nori taikiai gyventi.

Jis sakė, jog pasiutišku ginklavimusi, koks šiandien vykdomas, taikos neišlaikysime, nieko gero neišspręsime; **ginklavimasis veda į karą, o ne į taiką sugyvenimą.** O jei karas prasidėtų, tai abiejos kariaujančios pusės arba būtų sunaikintos arba lygiai nukentėtų.

Generolas MacArthuras sakė, kad ginklu, kuriuo šiandien mūsų vyriausybė švaistosi Kinijos vandenyse, nieko neišspręsime.

Vienintelė mūsų šaliai ir visai žmonijai viltis—taika. Vienintelis užtikrintai laimingas gyvenimas ne karuose, bet taikoje.

Mes nežinome, kodėl generolas MacArthuras taip kalbėjo. Mes šį generolą visuomet skaitėme vienu iš žymiausių karo šalininkų, nes jo praeitis, jo sakytos kalbos pirmiau, jo veiksmai Korėjoje tai bylojo.

Kodėl ir kaip generolas MacArthuras padarė šį posūkį, sulaukęs 75 metų amžiaus, gal sužinosime vėliau. Užtenka pasakyti, kad ši jo kalba buvo gera, taiki, **netiesioginiai smerkianti Eisenhowerio valdžios ginklavimosi politiką.**

—:—

GENEROLAS MacARTHUR trumpai apibrėžė karus, kuriais praeityje žmonija sprendė įvairius nesusipratimus; jis apibūdino jų būdus, jų ginklus ir ginklų evoliuciją.

"Karas patapo pabaisa (Frankesteinu), kuris gali sunaikinti abi kariaujančias puses," sakė MacArthuras.

Atominės jėgos pajungimas karo reikalams gali sunaikinti visą žmoniją.

Abi šalys ginkluojasi—kapitalistinė ir socialistinė. Eina lenktyniavimasis. Socialistinis (sovietinis) pasaulis ginkluojasi dėl to, kad kapitalistinis ginkluojas. Socialistinis pasaulis yra įsitikėjęs, jog kapitalistinis pasaulis pradės prieš jį karą, o kapitalaistinis pasaulis tiki, kad socialistinis pasaulis pradės prieš jį karą. Mūsų šalies valdytojai sako, kad tik didelis apsiginklavimas užtikrins mums taiką. Generolas MacArthuras tam netiki. **Ginklavimasis veda ne prie taikos, bet prie baisaus karo.**

Jei būtų sulaikytas ginklavimasis, jei būtu atsisakyta nuo karų, žmonijos gyvenimas ant syk pakiltų aukštan laipsnin, nurodo jis. **"Šimtai bilijonų dolerių, dabar eidžiamų (abiejų pusių) ginklavimuisi, galėtų panaikinti skurdą iš kiekvieno kampelio pasaulyje,"** pabrėžė jis.

Kas nors turėtų pradėti reikalauti, sakė jis, kad karas būtų panaikintas. Kas turėtų tai pradėti? **"Mes!"** atsako generolas.

"Mes turėtume dabar viešai paskelbti, kad esame pasiruošę kartu su kitomis didžiosiomis pasaulio valstybėmis panaikinti karą...

"Nežiūrint, koks bus galutinas Tolimų Rytų likimas... ginklai jo neišspręs," sako generolas, kuris neperseniai, vadovaudamas amerikinėms armijoms Korėjoje, stojo už įsiveržimą į Mandžiūriją.

Labai svarbus generolo MacArthuro paskutinis cituotas sakinys.

Atsiminkime, kai jis kalbėjo, netoli Kinijos buvo koncentruojamos milžiniškos amerikinės militarizmo jėgos, atkreiptos prieš Kinijos Liaudies Respubliką. Generolas MacArthur sako: tokios jėgos nieko neišspręs!...

Žiūrėsime, ką dėl šitos MacArthuro kalbos pasakys kiti.

KAS KĄ RAŠO IR SAKO

RŪPINASI LAISVĖS SUVAŽIAVIMO REIKALU

L. P. rašo Vilnyje:

"Tik dvi savaitės beliko iki 'Laisvės' bendrovės dalininkų suvažiavimo. Suvažiavimas įvyks 6 d. vasario.

"Kiekvienais metais chicagiečiai sveikindavo 'Laisvės' bendrovės dalininkus suvažiavimo proga. Ar šiemet užmirštume tą prievolę?

"Ligi šiol sveikinimų gauta iš Lietuvių Literatūros Draugijos 19 kuopos $10, iš Sabučio $5, iš Motiečiaus $3 ir iš Kaminsko $2.

"Tas sudaro $20.

"Jei nereikėtų gaišti su raginimu ir jei visi spaudos mylėtojai priduotų savo auką, tai beregint susidarytų keli šimtai dolerių.

"Pagalvokim ir atsiskirkim su keliais doleriais. Mums nebus sunkiau, o 'Laisvei' bus geriau."

Dėkojame L. P. ir chicagiečiams už rūpinimąsi mūsų dienraščio bendrovės suvažiavimu, už sveikinimus, už dovanas. Manome, kad tai tik pradžia, kad bus ir daugiau chicagiečių, kurie sveikins mūsų suvažiavimą.

Ta pačia proga primename ir kitų miestų lietuviams: siųskite Laisvės bendrovės šėrininkų suvažiavimui sveikinimus, pridėdami kiek tiek dovanų, nes jų dienraštis labai reikalingas.

Suvažiavimas, kaip žinia, įvyks š. m. vasario 6 d.

IŠ ISPANIJOS FAŠISTŲ RADIJO STOTIES...

Kryžiokių spauda pranėša didžiulę naujieną: Ispanijos fašistinė valdžia, kruvinojo Franko vadovaujama, sutiko, kad iš Madrido radijo stoties — Radio Nacional — lietuviški fašistai "kalbėtų į Lietuvą." Pirmuoju kalbėjo vyskupas Padolskis, nusibeldęs pas Franko į svečius. Po to kalbės kiti tos rūšies kalbėtojai.

Visa tai rodo, jog ir fašistui Frankui parūpo "Lietuvą išlaisvinti." Na, ir jis bendradarbiauja su lietuviškaais liaudies priešais.

Tie patys lietuviškieji kryžiokai bandė gauti radijo pusvalandžius ir Belgijoje, ir Olandijoje, ir Prancūzijoje, ir Monte Carle, bet visur čia jiems buvo atsakyta: ajukš!

BUVO, BET NĖRA

Marijonų Draugas net editorialą parašė, pavadindamas. "Laukiame savojo teatro." Girdi.

"Šiandien norime sustoti ties viena, kiekvienam kultūringam žmogui brangia, vieta — ties lietuvių teatro reikalais. Jei su pasigėrėjimu vertiname kitas kultūrinio gyvenimo sritis, tai to, deja, nebūtų galima pasakyti teatro atžvilgiu. Mes buvome liudininkai, kai prieš trejetą metų iškilmingai atsidarė savi teatrai. Mes turėjome vilčių, kad mūsų mielieji aktoriai ištesės savo pažadus ir jiems, kaip scenos mylėtojams, nebus persunku nugalėti tas kasdienines kliūtis, kurios sunkina kultūrinį darbą. Pradžia, tiesa, buvo graži. Kad ir poros, trejeto teatrų veikla gražiai reiškėsi. Lietuvis mielai sekė keletą malonių spektaklių. Tačiau laikas bėgo ir mūsų teatrai lyg ėmė pavargti. Spektakliai retėjo. Naujo nieko, dar keletas pakartojimų, ir viskas nurimo."

Taip, "nurimo." Nurimo ne tik Chicagoje, o ir kitur. Dipukai režisieriai, dipukai aktoriai, taip aukštai riečiantieji nosį, jau "pavargo."

Draugas ragina režisierius ir aktorius susėsti prie vieno stalo, "išsiaiškinti" ir imtis darbo. "Teatro darbas yra šakotas," rašo marijonų laikraštis, "ir reikalaujas įvairių pajėgų, tad sutelkite visas jėgas vienam tikslui — savajam teatrui ugdyti."

Iš tikrųjų, keista, jeigu tokioje Chicagoje negali išsilaikyti kiek tiek pastovesnė trupė vaidintojų, sakysime, pajėgiančių pastatyti tame mieste nors penkių veikalų per metus.

GERIAU, KAD TO NEBŪTŲ

Dr. Montvidas Naujienose rašo.

"Jeigu dabar kiltų karas tarp didžiųjų valstybių ir atomas būtų pavartotas, visi jie atsikąstų ir kito karo vengtų."

Kas tie "jie" ir ko jie "atsikąstų"? Klausimas, jei šiandien kiltų toks karas, tai ar išliktų tie "jie," kurie galėtų kito karo vengti.

Mums rodosi, šiandien kiekvienam žmogui tenka visomis jėgomis darbuotis, kad kito karo iš viso nebūtų, o jei jis ir iškiltų, tai kad nebūtų jame naudojamos atominės ir hydrogeninės bombos.

LIETUVOS MOKSLININKŲ ŽODIS

Po to, kai Maskvoje baigėsi (praėjusių metų gruodžio mėnesio pradžioje) Europos šalių atstovų pasitarimas taikos Europoje išlaikymo klausimu, Lietuvos Mokslų akademija sušaukė Vilniuje Lietuvos mokslininkų mitingą, kuriam pirmininkavo prof. J. Matulis.

Eltos pranešimu, tarp kitų, kalbėjo biologijos mokslų daktaras profesorius P. Šivickis, buvęs amerikietis lietuvis, kuris pasakė:

"Pastaruoju metu susidarė galimybės mažinti įtempimą tarptautiniuose santykiuose. Tačiau Vakarų valstybės Paryžiaus susitarimais siekia vėl aštrinti tarptautinę padėtį. Juose numatoma apginkluoti vokiškuosius revanšistus, duoti jiems atominį ginklą. Tai reiškia, kad baisios masinio naikinimo priemonės pateks į rankas tiems, kurie dar neseniai skandino Europą kraujuje. Daugelis mūsų pergyvenome du pasaulinius karus. Mes, mokslininkai, drauge su visa tarybine liaudimi tariame: neleisime agresorių karinei grupuotei sukelti naują karą. Mes vieningai remiame Deklaraciją. Taikos ir demokratijos jėgos neleis, kad imperialistų lipdoma grupuotė užkluptų mus netikėtai."

Toliau:

"Kalbėjęs biologijos mokslų kandidatas J. Gasiūnas, išreikšdamas visų susirinkusiųjų mintis, pasakė:

"'Mokslininkai visas savo jėgas skiria tam, kad žmonės gyventų dar geriau ir laimingiau. Mes nenorime karo. Teišgirsta mūsų balsą viso pasaulio mokslininkai ir teparemia jie galingai Europos šalių Maskvos Pasitarimo dalyvių Deklaraciją, kurioje išreikštas kilnus siekimas sužlugdyti Vakarų valstybių agresyvius kėslus.'

"Pasisakę mitinge ekonominių mokslų kandidatas V. Januškevičius, chemijos mokslų kandidatas O. Galdikienė, fizikos - matematikos mokslų daktaras profesorius A. Jucys ir kiti karštai parėmė Europos šalių Pasitarimo Deklaraciją.

"Vieningai priimtame nutarime sakoma: 'Mokslų akademijos kolektyvas drauge su visa liaudimi atiduos visas savo jėgas ir sugebėjimus Deklaracijoje iškeltiems uždaviniams įvykdyti, toliau vystydamas mokslą mūsų šalies tautų gerovei, tolesniam Tarybų Sąjungos galios stiprinimui ir taikos visame pasaulyje užtikrinimui'."

Minersville, Pa.

Čia noriu biskį parašyti apie velionį J. Zeikų. Nerašysiu apie jo laidotuves, nes apie tai jau buvo rašyta Laisvėje. Parašysiu tik, iš kur jis paėjo ir ką nuveikė darbininkų judėjime.

Velionis J. Zeikus paėjo iš Suvalkijos, Marija mpolės apskrities, Gižų parapijos, Oškasvilių kaimo, mažažemio ūkininko sūnus.

Į Ameriką jis pribuvo pradžioje 20-tojo šimtmečio (negaliu tikrai pasakyti, kuriais metais).

Atvažiavęs ėjo dirbti į anglies kasyklas, nes čia kitų darbų nėra. Padirbęs keletą metų, apsivedė su Margarieta, dabartine Zeikuviene (po tėvais jos pavardės nežinau). Jis gyveno gražiai, sutikime su visais žmonėmis.

Velionis J. Zeikus buvo ir muzikas: mokėjo gerai valdyti armoniką. Laikui bėgant, susilaukė ir šeimynos: gimė sūnus, kuriam davė Juozo vardą; po kiek laiko gimė ir duktė Monika. Vaikai užaugo. Sūnus Juozas grojo smuiku, o duktė — gitaru, ir jie sudarė puikų vienos šeimos orkestrą. Jie visada grojo pirmeivių piknikuose ir baliuose. Ne tik kad jie grojo, bet Zeikus prigulėjo organizacijoms: lietuvių socialistų kuopai, LLD kuopai ir chorui, nes tada Juozas Lankelis sutvėrė chorą ir Zeikus jame dainavo.

Paskui Zeikus pirko ūkį netoli nuo Minersvillės ir ten gyveno. Mes pas juos dažnai nuvažiuodavome paviešėti.

Newarko Petro Kazakevičiaus sūnus Vincas pamilo Moniką Zeikutę, o Zeikų sūnus Juozas — Senkiūtę, velionio Klemenso dukterį, ir jaunuoliai tada susitarė ir susituokė. Tai tada Zeikai pardavė ūkį ir išvažiavo į Newarką gyventi drauge su vaikais.

Reiškiu gilią užuojautą visai jų šeimynai, giminėms ir draugams, o labiausiai draugei Margarietai Zeikienei išgyventi šį skaudų nuotikį.

V. Ramanauskas

Jei Tamsta dar neprenumeruoji dienraštį Laisvę, tai tuojau užsisakykite. Jis kasdieną atneš jums į namus svarbiausias žinias iš viso pasaulio.

Gydytojo persergėjimai -- 1

J. J. Kaškiaučius, M. D.

Kiekvienam tenka kai kada kreiptis į gydytoją patarimo. Gal dėl kokios ligos, gal dėl kokio netikrumo, suabejojimo, gal dėl sveikatos patikrinimo. Gydytojas visuomet apsisvarsto psichologiškai ir duoda pagalbą, patarimą, persergėjimą, kaip jam atrodo tinkamiausia.

Nelengva gydytojui pataikyt į patį tašką, patenkint ligonio norą. Bendra taisyklė vis esti ta pati. Gydytojas stengiasi nuramint ligonio nerimą ar baimę, stengiasi įkvėpt jam **vilties ir ramumo.** Jei yra koks ligūstumas, gydytojas stengiasi jį palengvint arba prašalint.

Jei suranda ką nors netikra, abejotina, gydytojas atkreipia į tai ligonio domesį, duoda jam persergėjimą. Ir tai labai svarbu, labai esminga, kad tokio persergėjimo paklausytum, nors tau ir atrodytų kitaip. Kaip ten bebuvę, gydytojas vistik geriau nusimano už tave ir geriau susivokia sveikatingumo dalykuose.

Gydytojas yra padaręs **Hipokrato priesaiką** gelbėt savo ligonio sveikatą ir gyvastį. Jei jis suranda ka tokio įtartino, kas sukelia jam nuožiūra, tai jau geriau paklausyk jo persergėjimo . Tu juk tam ir kreipeisi į gydytoją, kad jis tau išskaidytų abejones. Jei tu ir nesutiktum su gydytojo nuomone, vis tiek nelaikyk jos lengvabūdiškai, nenumok ranka.

Gyvus, stamantrus pusamžis vyras, dėl viso ko, atėjo pas gydytoją, kad tas patikrintų jo sveikatą, išegzaminuotų, ar ko netrūksta. Visa kas tvarkoj, bet gydytojas užčiupo po krūtine jautrų ir kietėlesnį guzelį, kas jam pasirodė nepaprasta. Jis persergėjo žmogų, kad čia gali būt kokio pavojaus ženklas. Pasiuntė žmogų ligoninėn, kad jam ten padarytų **Rentgeno** (X) spindulių atvaizdą ir **gastroskopiją.**

Žmogui tai pasirodė juokinga ir nereikalinga: gal tik biznio iš jo kas nori padaryt... Nemetė jis nei rūkymo nei gėrimo nei dar ko. Ir ėjo savais keliais, nekreipdamas dėmesio.

Gal po dvejeto metų tam žmogui pasidarė netvarka viduriuose. Jis jau pats nuėjo tada ligoninėn. Padarė jam tuojau **tiriamąją operaciją** ("exploratory surgery") ir surado, kad jau per visus vidurius pasiskleidęs vėžys, kurio dabar ir liest nereikia. Ligonio neišbaugino, tik jo žmonai pasakė visą teisybę. Po trejeto savaičių piūvis gražiai užgijo, ir žmogus jau namie.

Nors nei ligoninė nei žmona jam jokių baimių neminėjo, tačiau pats ligonis nerimo, ir netrukus sužinojo visą lemtingą teisybę... Viskas dabar veltui, pervėlai.

Kodėlgi jis nepaklausė pirmojo gydytojo **persergėjimo?** Tokia jau žmogaus prigimtis. Jis galvojo pats geriau išmanąs apie **savo** kūną. Jis jautės tuomet visai sveikas, tai kam čia jam ligų ar kokių niekų ieškot? Ir **praleido progą,** vienintelę progą išgelbėt savo gyvastį. Nenorėjo teisybei stačiai į akis pažiūrėt, manė, gydytojas apsiriko, o paskui pasirodė, kad apsiriko jis pats, ir jau jo laiko... Metė jis tada ir rūkymą ir gėrimą, bet — jau pervėlu...

Daugiau gydytojo persergėjimų—kitą kartą.

Kelionių vasara

Lietuvoje prie švėkšnos vidurinės mokyklos, kaip ir prie daugelio respublikos mokyklų, įkurta miesto tipo vasarinė pionierių stovykla.

Šiandien pionieriai renkasi stovykloje ankščiau, negu visad — jie ruošiasi į žygį. Tris dienas pionieriai gyvens gamtos prieglobstyje, miegos palapinėse, patys ant laužo virs sau maistą. Pirmasis būrys jau išėjo į žygį ir sužymėjo kelią sutartiniais kelių ženklais. Pionieriai atidžiai apžiūrinėjo kiekvieną krūmą, medį ir, sekdami ženklus, stengėsi nepaklysti tankiame miške. Abu būriai susitiko ant kalvos. Ten buvo surengta linksma šventė su žaidimais ir dainomis.

Alytaus miesto pionieriai padarė dar įdomesnę kelionę. Per visą Lietuvą plačiu žydru kaspinu vingiuoja Nemunas. Jis išteka iš Pinsko pelkių Baltarusijoje. Pionieriai nutarė pasiekti upės ištaką, o iš ten plaukti baidarėmis.

Po egzaminų ekskursantai, mokytojui A. Matusiui vadovaujant, išvyko į kelionę. Kelyje jie susipažino su vietovėmis, rinko mokyklai kolekcijas ir herbarus, aplankė senąjį Gardino miestą, vaizdingąjį kurortą Druskininkus, o taip pat Merkinę, Liškiavą ir Nemunaitį.

Visais respublikos keliais, o dažnai ir be kelių, eina jauni, trokštantys naujų žinių ir įspūdžių ekskursantai. Kas metai Lietuvoje rengiama tradicinė turistų estafetė. Estafetės dalyviai nuo miesto į miestą, nuo kolūkio į kolūkį perduoda vėluką, kuriame auksinėmis raidėmis parašyta: "Taika ir draugystė."

Estafetė vyksta dviem kryptimis — pietine ir šiaurine — iš Klaipėdos į Vilnių. Šiaurinis etapas eina per Telšius, Akmenę, Biržus, Panevėžį, o pietinis — pro Raseinius, Kedainius, Kauną, Druskininkus ir kitus rajonus. Turistai eina pėsti, važiuoja dviračiais, plaukia baidarėmis. Tokia kelionė užgrūdina organizmą, ugdo jėgą ir ištvermę. Estafetės dalyviai susipažįsta su istoriniais paminklais, su respublikos gamtos ir geografijos sąlygomis.

(Red. pastaba. — Ši korespondencija mus pasiekė labai pavėluotai.)

Redakcijos Atsakymai

Kalnietei, Shenadoah, Pa. —Apie A. Kazoko mirtį parašė kitas korespondentas, todėl jūsiškės žinelės nepanaudojome. Visvien dėkojame, kad parašėte.

S. Vincui. — Gavome. Dėkui.

J. Diamont, Pittsburgh, Pa.—Jūsų laišką perdavėme LDS sekretoriui.

Hong Kongas. — Čiango artilerija bombarduoja Yikianshano salelę, kurią kinai praeitą savaitę išlaisvino. Čiangininiai, kaip matyti, bijo, kad iš ten kinai gali bombarduoti artilerija Tachenus, kuomet bus bandoma juos evakuoti.

LITERATŪRA IR MENAS

R. MIZARA

Apie genijalųjį realistą dailininką-karikatūristą Stepą Žuką

1938 metais šitų žodžių rašytojas gavo iš Kauno brangią dovaną—didžiulio formato 64 puslapių knygą su daugybe karikatūrų. Ji buvo dedikuota:

"Draugui R. Mizarai. 1938—VII—8. Autorius."

Tuo autorium buvo bene patsai žymiausias Lietuvos karikatūristas Stepas Žukas. Knygos vardas: *"VEIDAI IR KAUKĖS, Buities ir politinės karikatūros* 1934-1938." Pradžioje įtalpintas Stepo Žuko portretas, pieštas M. Dobožinskio, o toliau įdėta sekama ištrauka iš žymaus Vokiečių poeto Heinrich Heinės raštų:

> "... Liaudy iš lūpų į lūpas eina padavimas, kad esąs toks slibinas, didelis ir galingas, kurio nei ugnimi, nei kardu nesužeisi, ir nugali jį narsuolis pastatęs prieš jį veidrodį, kuriame išvydęs savo baisumą, slibinas išsigąsta, susiriečia ir išgaišta.
>
> "... dailininkas mūsų gadynės baisiajam slibinui pakišo veidrodį, binas išsigąsta, susiriečia ir išgaišta.

Nežinau, ar daug Stepo Žuko "Veidai ir Kaukės" egzempliorių pasiekė Ameriką. Kiek esu ko klausęs, nieks neturi, nieks nematė. O tai didžiai vertingas kūrinys. "Veidai ir Kaukės" ir yra tas "veidrodis", apie kurį kadaise bylojo nemirštamas vokiečių poetas.

-:-

Stepas Žukas buvo gilus realistas ir kovotojas už liaudies veikalus. Jis mirė jaunas, išgyvenęs vos arti 42 metų.

Apie Žuką andaï viename Vilniaus laikraštyje buvo išspausdintas įdomus Pr. Gudyno straipsnis, minint dailininko 50-jį gimtadienį.

Pr. Gudynas rašo:

"Stepas Žukas gimė 1904 metų lapkričio 18 d., buv. Utenos apskrityje, Aluntos valsčiuje, Dubelikių kaime. Iš pat pirmųjų vaikystės dienų jis patyrė skurdą ir vargą. Jo tėvas, būdamas kumečiu, nepajėgė aprūpinti šeimos. Pradinę mokyklą jis baigė Rygoje. Pirmo pasaulinio karo metu Žukų šeima, trauk-damasi nuo kaïzerinių okupantų, evakuavosi į Vitebską. Čia St. Žukas vienerius metus lanko gimnaziją. 1917 m. visa Žukų šeima keliasi į Charbiną, o iš ten — į Irkutską, kur būsimasis dailininkas baigia keturias gimnazijos klases. 1923 m. St. Žukas su šeima grįžta į Lietuvą.

"Iš vaikystės turėdamas patraukimą dailei, St. Žukas 1923 m. įstojo į Kauno meno mokyklą. Čia jis studijuoja grafiką.

"Išgyventas skurdas, socialinė nelygybė, kuriuos Žukas matė ir patyrė kiekviename savo gyvenimo žingsnyje, buvo ta dirva, kurioje formavosi dailininko kūryba. Lietuvos tikrovė, buržuazijai valdant, rado atspindį dailininko kūriniuose, kurie savo turiniu agitavo darbo žmones į kovą prieš buržuazinę santvarką.

"Stepas Žukas, dar būdamas meno mokykloje, pradėjo reikštis kaip gabus ir pažangus dailininkas-karikatūristas."

Pagaliau Stepas Žukas įsijungia į anti-fašistinę kovą, į revoliucini judėjimą. 1933 metais Kaune buvo leidžiamas (nelegaliai) žurnalas "Šluota," kuriame aktyviai bendradarbiavo ir S. Žukas.

Toliau Pr. Gudynas rašo:

"St. Žukas tuo metu kuria vieną po kitos savo satyrines karikatūras, išjuokdamas vadinamus "tautos šulus". Tokia yra, pavyzdžiui, jo karikatūra "Žmonės be kaukių". Visoje eilėje karikatūrų jis gilia socialine charakteristika parodė įvairaus plauko išnaudotojų žvėrišką prigimtį, jų papročius, jų buitį. Karikatūroje "Ponas X" jis parodė lietuvišką fabrikantą, kitoje, pavadintoje "Gas-padorius", jis atskleidė buožės gobšumą. Nepraėjo pro Žuko dėmesį ir lietuviškasis pramonininkas-prekybininkas.

"Svarbią vietą St. Žuko kūryboje užima karikatūros, demaskuojančios užsienio imperialistus. Karikatūromis dailininkas, dar buržuazijai valdant, aštriai išjuokia hitlerizmą, itališkąjį fašizmą ir japoniškąjį imperializmą. Bet bene taikliausią pasaulinio imperializmo charakteristiką jis davė savo karikatūroje, pavadintoje "Pirmyn už tėvynę ir už mano piniginę! Žudyk!". Joje jis darbo žmonėms parodė, kas iš tikrųjų sukelia karus ir kas iš jų pelnosi.

"Hitlerinei armijai klastingai užpuolus Tarybų Sąjungą, Žukas evakuavosi į šalies gilumą. Kurį laiką buvo Raudonosios Armijos lietuviškajame junginyje. Nuo 1942 m. jis dirbo prie LTSR Liaudies ansamblio, ruošdamas dekoracijų ir kostiumų projektus. Stepas Žukas užnugaryje, kaip karys fronte, savo satyrinėmis karikatūromis padėjo kovoti prieš fašistinius grobikus. Ryškiai savo karikatūrose jis parodė hitlerininkų plėšriuosius darbus. Su didele satyrine jėga jis demaskuoja lietuviškuosius buržuazinius nacionalistus, kurie padėjo hitlerininkams naikinti ir apiplėšti Tarybų Lietuvą, žudyti jos žmones...

"1945 metais dailininkas grįžta į Lietuvą. Jis aktyviai įsijungia į krašto atstatymą.

"Greta kūrybinio darbo ir įvairių visuomeninių pareigų Stepas Žukas dėsto Kauno taikomosios dailės institute, auklėja jaunąją dailininkų kartą.

"Mirė Stepas Žukas 1946 m. gegužės 6 dieną.

"Dailininko kūrybinis palikimas yra labai gausus: politinės ir buitinės karikatūros, piešiniai, plakatai, teatro spektaklių dekoracijos. Tarybiniais metais daugelis jo darbų yra surinkta muziejuose ir plačiai prieinamai darbo žmonių masėms. 1951 metais išleistas jo karikatūrų albumas...

"Minėdami 50-ąsias gimimo metines, mūsų dailininkai geriausiai pagerbs šį, visą savo amžių liepsningai kovojusį už darbo žmonių laimę, dailininką, tęsdami toliau kovingąsias jo kūrybos tradicijas.

"Stepo Žuko kūryba yra pavyzdys, kaip reikia įsijungti į liaudies kovą, kaip atsiliepti į svarbiausius ir aktualiausius mūsų gyvenimo klausimus. Meilė darbo žmogui ir neapykanta jo priešui persunkia patriotinę Stepo Žuko kūrybą."

-:-

Nedidelė mūsų tauta davė ne vieną genijų, bet jie mirė jauni; nuvyto vos pražydėję. Prisiminkime Julių Janonį, Artūrą Regratį-Šlaitą; prisiminkime Salomėją Nėrį — bene pačią didžiausią moterį poetę-lyrikę pasaulyje. Prisiminkime rašytoją Petrą Cvirką. Na, ir Stepą Žuką, dailininką-karikaturistą. Suminėjau, žinoma, ne visus. Vis tai neišsemiamos energijos ir didžio talento žmonės.

Jie peranksti mirė arba dėl baisiai sunkių ekonominių sąlygų, kuriose augo, mokėsi ir dirbo, arba dėl didžiųjų visuomeninių sukrėtimų—karų!

Įsivaizduokime, jei suminėtieji talentai šiandien gyventų. Kiek jie dar būtų davę mūsų tautai ir pasauliui!

Šiandien mūsų tėvų kraštas teikia visas progas talentingiems jauniems (ir seniems) žmonėms kurti, vystyti, tobulinti savo talentus visokiausiose meno, literatūros ir mokslo šakose. Dėl to šiandien Lietuvos žmonės, gerai suprasdami, kiek daug karai atnešė jiems nelaimių, ryžtingai kovoja už taikos pasaulyje išlaikymą.

Mūsų meno veikloje

Prisirengimai prie rytinių valstijų pavasarinio festivalio

Gegužės mėnesį, tiksliau—14-tą ir 15-tą dieną, paties pavasario viduryje, kaip jau buvo pas mus pranešta, LMS antros ir trečios apskrities festivalis įvyks New Yorke, Lietuvių Kultūriniame Centre.

Festivalį rengia šios dvi apskritys ir jį globoja LMS centras.

Prisirengimai jau turėtų prasidėti dabar, nes keturi mėnesiai yra palyginamai labai trumpas laikas.

Antrosios apskrities meno grupės, ypatingai Worcesterio menininkai, kurie buvo to festivalio minties iniciatoriais, be abejo, prie jo jau ruošiasi. Bet iki šiol dar negirdėjome, kad kitos grupės, ypatingai New Yorko ir New Jersey, jau būtų prirengusios savo planus. Jos turėtų tai kuo greičiau padaryti. Šis festivalis, tik dviejų dienų, bus trumpas, bet už tai savo lygiu turės būti aukštas: jame galės pasirodyti tos grupės, kurios bus prirengusios ką nors tikrai vertingo.

Visais festivalio klausimais susisiekite su antros apskrities sekretore M. Sukackiene (18 Hillside St., Worchester, Mass.) arba trečios apskrities sekretore Mildred Stensler (110-06 Atlantic Ave., Richmond Hill, N. Y.).

. . . . .

Beje, virš paduotas trečios apskrities adresas taipgi yra naujasis centro adresas. Įsidėmėkite jį.

Artimoje ateityje visos prie LMS priklausančios (ir taipgi turinčios priklausyti) grupės gaus aplinkraštį nuo LMS centro. Ten bus išdėstyta, kas veikiama, prie ko rengiamasi ir kaip jūs galite prie tos veiklos prisidėti.

. . . . .

New Yorko (daugelio tebevadinamas "Brooklyno") Aido choras sausio 23 N. Y. Lietuvių Kultūriniame Centre davė savo metinį koncertą, kuriame, apart dainų repertuaro, buvo duota ištrauka iš operetės "Bailus Daktaras."

. . . . .

Grupė Chicagos meno darbuotojų tariasi su New Yorko filmininku Klimu apie platų užsimojimą: filmuoti Jono Juškos operetę "Sudrumsta Širdis."

Jau yra numatomi artistai tam filmui ir, jeigu galutinai bus susitarta filmuoti, darbas bus pradėtas šį pavasarį.

. . . . .

Chicagiečiai taipgi rengiasi pastatyti scenoje Andriaus Skripkos dviejų aktų komediją "Prašvilpta Laimė." Ją perstatys, jei neklystame, dienraštis "Vilnis."

Rytuose New Yorko Liaudies Teatro trupė, kuri suvaidino šią komediją New Yorke, gastroliuos cilėje vietovių.

Kovo 5 d. šis veikalas bus perstatytas Philadelphijoje, 13-tą Newarke, 26-tą Brocktone. Taipgi gauti kvietimai su ja atvykti į Wilkes-Barre, Pa., ir į New Haven, Conn.

. . . . .

Šiais metais kultūrinis pasaulis švenčia Adomo Mickevičiaus ir Whitmano jubiliejus.

New Yorko lietuvių pažangios kultūrinės grupės rengia poeto Mickevičiaus ir Whitmano paminėjimo popietį, kuriame kalbėti apie Adomą Mickevičių pakviestas R. Mizara, apie Whitmaną—P. Bonoskis.

R. B.

Svajonė

Kai vakar's nurimo
Ir dvelkė vėjelis,
Tai viltys pakilo
Svajonių sparneliais;
Pakilo į erdvę
Plačiųjų dausų.

Kur ūkai negaubia,
Nei šmėklos sekioja,
Kur laisvės nevaržo—
Kelius nepastoja:
Pakilę ir skrieja
Užu debesių.

Kur mėnuo ramutis
Kažką sau dūmoja,
Kur laimės žvaigždutė,
Rod's, šaukia, vilioja;
Rod's, šaukia ir kviečia
Laime pasidžiaugti.

Ir taip aš svajonių
Lengvučiais sparneliais
Nuskridau į erdvę,
Kur mirga žvaigždelės,
Tikėdams sau laimę
Ir džiaugsmą ten rast.

Bet viltys greit dingo,
Svajonės apvylė—
Mirgėjus žvaigždelė
Sus'mąsčius sau tyli.
Neradęs ten laimės,
Vė žemėn grįžau.

Mat, viltys svajotos
Tik sapnas tai buvo,
Ir džiaugsmas per sapną
Atėjęs greit žuvo:
Ir laimė sapnuota
Taip dingo kažkur.

Tad laimės, svajonėm's
Kas iešo—neranda,
Nors viltys skaistuolės
Prie žvaigždžių ir skrenda.—
Kad laimę įgyti,
Reik dirbti, kovot!

K. Rugys

"Dulkė esi, į dulkę pavirsi"

(Feljetonas)

Sakykite, ką tik norite, prieteliukai mieli, bet jūsų Dėdės Vinco sena galva nesupranta, kas čia, po perkūnų!, dedasi su mūsų mokslo vyrų galvomis? Lietuvos kaimiečiai sakydavo: "Mokslinčiais pekla grįsta, o pusmoksliais užkraiguota."

Tiesa, kad nuo Dėdės Vinco atsiradimo ant šios ašarų pakalnės mokslinčiai išrado eibes visokių išradimų: elektrą, radiją, televiziją, automobilį, traktorių, orlaivį bei tūkstančius visokių mašinų, kad jau, mašinai mašiną darant, darbininkus veja kur pipirai auga, bet dar vis buvo pakenčiama.

Bet kada jis išrado tokias bombas, kad bile durniai gali paversti į pelenų bei dulkių kamuolį visą mūsų žemelę, tai jau tokiems mokslinčiams kitur vietos ir nėra, kaip tik į peklos bruką! Prieš tokių pragariškų bombų sprogdinimą pirmieji turėtų išstoti katalikiškas svietelis — pradedant pačiu popiežium ir baigiant stacijas keliais einančia davatkėle. Nes šventojo rašto pranašaujančiai pabaigai svieto atėjus, kur gi mes rastume tą Juozapato pakalnę ir kaip tie numirėliai keltųsi iš grabų, kad jau iš dievo sutvertos žemės būtų tik dulkių debesys?

Ant visokių triūbų, cimbolų ir vamzdelių karo maršus grodami, trečiojo karo krankliai bando įkalbėti sveikam svietui ligą: "Jei nebūtų komunistų, tai būtų ramybė geros valios žmonėms ant žemės, o pakajus danguje."

Danguje jūsų Dėdė Vincas nėra buvęs ir nežino, ar ir ten eina karai, kaip ir ant žemės. Bet jeigu kalbame apie "pakajų" danguje, kitokios išvados ir negalima padaryti, kaip tik tą, kad ir ten komunistai neduoda ramybės dangaus traicei vienoje asaboje, kaip ir ant žemės esantieji saviesiems. Kas gali užtikrinti, kad Liucipierius su savo visos peklos galybe, užsimanęs atgauti savo seną tėvynę — dangų, nelyginant žydai Palestiną, nesibriauna pro dangaus vartus?

Tačiau jūsų Dėdė Vincas negali suprasti, ar tiems trečiojo karo krankliams akys apsitararavo, ar koks ten paralius su jais dėdasi? Nejaugi jie užmiršo, kad po pirmojo karo caro ir kaizerio karūnoms nusvirus, tik viena Rusija perėjo į komunistų rankas, o po antrojo karo "geležinė kortina" nusileido ant pusės Berlyno ir tik šiek-tiek kapitalistų rasodninkui paliko Balkanuose ir anapus Baltijos marių? Kariaujant komunistus, jiems atiteko visa Kinija, pusė Korėjos ir pusė Indokinijos. Tiesa, anot vieno kario išsireiškimo: "Jeigu mes nebūtume kariavę Korėjoj ir Indokinijoj, tai ir tas puses komunistai būtų sau susišlavę."

Gi dabar vėl rengiamasi prie trečiojo pasaulinio karo, ir vis ant tų komunistų galvos! Neduok die... Jeigu ir trečiuoju karu, komunistus bekariaudami, laimėtume tiek, kiek praeituose karuose "laimėjome," tai jau daug sveikiau, vyručiai, būtų, jei visai to karo nepradėtume. Kur, po paralių, užtikrinimas, kad trečiąjį karą pradėjus ta "geležinė kortina" nenusileis šiapus Europos ir nė sklypelio žemės mums nepaliks, nors rasodninkui?

Vokiečiai juk jau ne tokių durnių tauta, kad ir antras Hitleris išėjęs ant scenos pajėgtų supiudyti brolį prieš brolį.

Kad ir pavyktų Vakarų Vokietijoj atpūsti išblėsusį praeito karo gaisrą, tai kur užtikrinimas, kad Dėdės Samo talkininkai, nelyginant anie Kristaus apaštalai, neišbėgios, sunkenybes išvydę?

Tad jūsų Dėdė Vincas ir šaukia geros valios žmones prie taikos ant žemės! Gi su pakajum danguje lai rūpinasi ant žemės savo griešnus kūnus palikusios jų dūšelės.

Dar iš dulkės į dulkę
pragariškos bombos
nepaverstas,

Dėdė Vincas

IŠ LIETUVOS

Lietuvos Mokslų akademijos sesija

Šiomis dienomis Vilniuje įvyko Lietuvos TSR Mokslų akademijos Visuotinio susirinkimo sesija. Pranešimus apie LTSR Mokslų akademijos institutų mokslinio - tiriamojo darbo planus 1955 metams padarė akademijos skyrių akademikai-sekretoriai A. Jucys, V. Lašas ir K. Korsakas.

Sekančiais metais Tarybų Lietuvos mokslininkai numatė atlikti visą eilę svarbių mokslinių-tiriamųjų darbų. Ypač didelis dėmesys skiriamas respublikos žemės ūkio tolesnio išvystymo klausimams. 1955 m. numatoma spręsti problemą nustatant mokslinius pagrindus Lietuvos TSR žemės ūkio gamybos išdėstymui ir specializacijai. Bus tiriami dirvožemiai, natūralios pievos bei ganyklos, nagrinėjami gyvulių laikymo, šėrimo, jų produktyvumo kėlimo klausimai. Biologai ištirs sąlygas sodams veisti, techninėms kultūroms auginti įvairiose respublikos vietose. Melioracijos darbų išvystymą tipiniuose rajonuose ištirs Melioracijos institutas.

Institutų darbo planuose numatoma parengti respublikos rūkščiųjų dirvų žemėlapį, ištirti purių ir kietų klinčių telkinius ir panaudoti jas rūkščioms dirvoms kalkinti. Siekiant tolesnio gyvulininkystės išvystymo, sekančiais metais 200 kolūkių, o taip pat tarybiniuose ūkiuose įdiegti priešakinę gyvulių laikymo sistemą. Toliau bus siekiama išvesti naujas, labiau produktyvias galvijų, kiaulių ir avių veisles.

Svarbius darbus numatoma atlikti taip pat lietuvių tautos istorijos mokslo, kalbos mokslo srityse.

Antruoju Visuotino susirinkimo sesijos klausimu buvo svarstoma LTSR Mokslų akademijos 1953 m. veiklos ataskaita. Pranešimą skaitė akademikas-sekretorius K. Bieliukas. Pranešėjas išnagrinėjo visų mokslinių-tiriamųjų institutų darbą. Per ataskaitinį laikotarpį institutai sprendė 60 problemų ir nagrinėjo 193 temas. Eilė temų buvo sprendžiama kompleksiškai, dalyvaujant grupei institutų. Tokiu būdu buvo sprendžiami klausimai apie Lietuvos TSR perspektyvinio energetinio išvystymo problemą ir kiti. Žemdirbystės ir dirvožemio institutas atliko eilę darbų, turinčių didelę reikšmę kolūkinei gamybai. K. Bieliukas taip pat iškėlė institutų darbe esančius trūkumus.

Akademijos sesija apsvarstė Lietuvos TSR Mokslų akademijos Statuto projektą. Pranešimą šiuo klausimu padarė akademijos prezidentas J. Matulis.

Washingtonas. — Senatorius McCarthy atnaujino savo ginčą su sekretorium Stevensu, reikalaudamas iš jo aiškinimo, kodėl iš armijos nepašalintas daktaras M. S. Belsky, kuris, anot McCarthy'o, yra komunistas.

Dr. Belsky armijoje tarnauja eiliniu kareiviu, nors paprastai daktaras gauna bent kapitono laipsnį.

RUMFORD, ME.

Praėjo Kalėdos ir Naujieji Metai. Jie gyvenime nepadarė jokios permainos, išskiriant tą, kad nusinešė numerį 4-tą, palikdami mums numerį 5-tą ir padarydami kožną metais senesniu: ar kūdikį lopšelyje gulintį, ar senelį ant kapo kranto stovintį. Nors tūli iš mūsų kėlė aukštai taurę su svaigalais ir linkėjo linksmų ir laimingų Naujų Metų, bet tas linkėjimas pasiliko tuščias —nenusinešė jis mūsų praėjusių metų vargo ir rūpesčio, kuris paskui kožną sekioja.

—:—

Draugystės ir kuopos atlaikė savo metinius susirinkimus, kaip kurios pakeisdamos savo vieną ar kitą viršininką.

Ūkėsų Klubas pats pirmas turėjo savo susirinkimą. Valdyba pasiliko senoji. Buvo kalbama ir iš laikraščių skaitoma praėjusią vasarą pakeltas klausimas, kad visos vietinės pašalpinės draugystės būtų suvienytos į vieną, tai yra prie Šv. Roko D-tės. Tuomi reikalu iš L. U. K. buvo parinkti atstovais . Venckus ir A. Pronckaitis.

Sausio 10 d. Šv. Roko D-tė turėjo savo metinį susirinkimą. Padaryta permaina, vietoje senojo prot. rašt. vėl likosi išrinktas Jonas Kaulaičia, kuris ir pirmiau yra išbuvęs 30 metų tose pareigose, bet dėl ligos buvo atsisakęs. Po tam L.U.K. delegatai kreipėsi į Šv. Roko D-tę vienybės reikale. J. Kaulaičia buvo įteiktas Laisvės numeris, kuriame praėjusią vasarą buvo tilpęs lyg ir atsišaukimas. Perskaičius, dauguma narių priėmė su dideliu entuziazmu, gausiu delnų plojimu.

Prasidėjo diskusijos už ir prieš. Šv. Roko D-tės pirmininkas senelis P. Shopis pasirodė gana vienpusiškas. Negana to, kad nepastebėjo nekuriems ne į dalyką kalbantiems, bet ir pats pasidarė gana nerviškas. Jis turįs atsakyti prieš Konstituciją, prieš valdžią ir taip toliau.

Šv. Roko D-tės įstatai, vadinami By-Laws, prižada vesti "tokį gyvenimą, kokį vedė mūsų protėviai Lietuvoje." Toliau kalbama apie mišias, paradus Šv. Roko dieną, išpažintį ir t. p. Gaila, kad baukštus mūsų pirmininkas nežino to, kad minėtų dalykų jau per 40 metų niekas nepildo ir pirmininkai yra laisvi nuo atsako už tai, jei kuris iš draugijų narys to nenorėtų pildyti.

—:—

SLA 299 kuopa perrinko valdybą. Pirmininku likosi patvirtintas J. Kaulaičia, jau ant 36-jų metų. Ir kiti visi pasiliko senieji.

Sausio 16 d. atsibuvo Lietuvos Dukterų D-tės metinis susirinkimas. Korespondentas nepriklauso moterų draugystėje, bet klubo kambariuose kentėjo ir po susirinkimo turėjo progos susipažinti su "dukterimis." Jos pasirodė labai neužganėdintos, kad pirmininkė veik viena per visą susirinkimą kalbėjo.

Praėjusį rudenį D-tė suruošė taip vadinamus "fėrus." Na, pirmininkė ir pasakojo vardais ir pavardėmis po keletą kartų ne tik tas, kurios ką nors aukavo, bet ir tas, kurios neaukavo "fėrams." Gi mandagumas reikalauja tik padėkoti žmogui, kuris dirbo ar aukojo, tačiau netinka įvardinėti neaukojusius. Tuomi pat "pamiršo" save priskaityti atitinkamon grupėn.

Daug laiko praleidus vardams, atėjus laikui rinkti valdybą, pasakė: "Nu, tai mes visos pabūsime liuosnoriai tos pačios."

Mūsų demokratiškų d-jų tvarka reikalauja perrinkti.

Dėl rinkimo aukų d-tės naudai:

Kam tas ubagavimas? Juk per eilę metų yra keliamas klausimas, kad reikia pasikelti narinių duoklių mokėjimą, vieton 25 centų, mokėti 50c., ir pašalpą pakelti nors iki $5 į savaitę. Bet pirmininkė neleidžia narėms to nė diskusuoti. Tas verčia nares eiti su rinkliavomis. Mažą almūžną davusius viešai susirinkime išvardija.

—:—

Kas girdėti tarp Laisvės skaitytojų

Juozapas Motuzas, Mexico, Me., išeina ant pensijos, išdirbęs 54 metus Oxford Paper Co.

Juozapas Plioplis, Peru, Me., 14 sausio atšventė savo 66-tą gimtadienį. Buvo pakelta viena kita taurelė už Juozo sveikatą.

Joną Kaulaičią, Rumford, Me., giminės pavaišino ir apdovanojo sausio 16 d. proga gimtadienio, 70 metų.

Jono Wiskunto sveikata labai silpna, bet, Jonai, nepasiduok! Juk kitais metais šiuo laiku reikės stone moterystės gyvenimo 50 metų sukakties valcą šokti.

Jonas Grušas, seniausias mūsų miesto strielčių, pradeda savo strielčystę mažinti: turėjo 8 gončus, beturi tik 5. Žinoma, kaip žmogui ant pensijos, užteks ir penkių.

—:—

Dabar Amerikoje daugelyje valstijų veikia įstatymas, kad išmetant laukan atliekamus šaldytuvus ar kitas kokias dėžes ar šėpas, būtų sunaikinti durų užžraktai, arba ir pačios durys. Šaldytuvuose užsirakina ir žūsta daug vaikučių. Geras, vykdytinas atsargumas visur.

Rumfordietis

HIGGANUM, CONN.

DAUG DĖKINGA

Mano artimiems draugams, draugėms esu dėkinga už manęs aplankymą mano sveikatos pataisymo laiku. Jūs, gerbiamieji, labai daug man teikėte malonumo, kai buvau ligoninėje, taip pat ir namuose. Ypatingai tos kortos ir tos taip gražios dovanėlės tikrai teikė džiaugsmą mano širdžiai.

Labai dėkinga New Haveno LLD ir LDS kuopų draugams, draugėms, taip pat O. ir J. Šilkams, A. ir F. Bogunams, E. ir V. Valleys ir visiems vaikams.

Mano gyvenimo aplinkybės susidėjusios tokios, kad esu atskirta nuo miestų ir nuo draugų, net sveikai mano išvyka į pramogas priklauso nuo gerų draugų malonės. Tad priimkite mano širdingą padėką už jūsų visų geraširdingumą.

Elena Kalvaitienė

New Haven, Conn.

L.L.D. 32 kp. pirmas šių metų susirinkimas įvyko sausio 18 d. Narių buvo apie 30. Organizatorius J. Petkus atidarė susirinkimą. Raportai išduoti ir tapo priimti.

Laisvės vajininko raportas visiems labai patiko. J. Petkus sakė: bandžiau susilyginti su didelių kolonijų vajininkais. Nors nesusilyginau, bet ir netoli pasilikau. Labai ačiū draugams, kurie man pagelbėjo laike vajaus. Galiu pasidžiuoti atliktu darbu, nes žinau, kad dirbau dėl lietuvių spaudos, dienraščiui Laisvei.

Nutarta rengti silkių pietus. Tam diena paskirta kovo 20-ta.

Perrinkta valdyba, palikta visa buvusioji praėjusiais metais.

Daug narių pasimokėjo duokles, mažai teliko nemokėjusių. Draugai, baigkime pasimokėti, tapkime garbės nariais, garbės kuopa.

Uždarius susirinkimą, nariai turėjo vaišes, pasveikinti neseniai vedusius draugus, Agotą ir Feliksą Bagdonus. Nariai rengėsi slaptai, Bagdonams nežinant, kad padaryti surprizą. Amilė Miller ir Juzė Žolynas tam viską surengė ir nuo draugų suteikė dovaną, kuri bus atmintimi ilgam laikui.

Visi draugai linki naujavedžiams ilgai ir laimingai gyventi.

J. S. K.

Ludington, Mich.

Įvairios žinutės iš Ludington apylinkės

Draugai Bill Stakėnas ir Onutė Lapėnienė tuoj po naujų metų išvažiavo į Floridą ir pasiekę ją tuojau pranešė, kad kelionė pavykus labai gerai. Nuvažiavo tiesiai pas buvusius chicagiečius Lapėnus, kur pastarieji yra plačiai žinomi Amerikos lietuvių sostamiestyje. Jie yra buvę dalininkai Peoples Furniture kompanijos, ypač Lapėnas tenai ilgus metus dirbo. Jie dabar gražiai įsikūrė Floridoj ir teko lankytis pas juos pereitą vasarą ir ant LLD pikniko, kur skanios Lapėnienės duonos pavalgėm.

Velinu Onutei ir Billukui prisisemt daug energijos ir aplankyti Floridos daug žymių vietų.

—:—

Draugas F. Žukas daugiausia darbuojasi šioj apylinkėje. Jis kiekvieni metai aplanko visus pažangiečius ir atnaujina jų laikraščių prenumeratas ir nemažai aukų surenka dėl spaudos ir kitų svarbių reikalų. Taipgi užima draugijų valdybose vietas, nors amžiumi draugai Žukai ne jauni, bet gana tvirti.

Vieną dieną teko pavažinėti su dd. Žukais. Aplankėm dd. Lingevičius. Nusiskundė dėl nesugalėjimo. Lingevičius turi sunkumų su plaučiais. Sakė, gyvendamas Cicero, Ill., dalyvavo streike, tai buvo sužeistas. Dabar einant senyn jam pradedą tas atsiliepti. Jo žmona Marytė gražiai atrodo, bet sakė, turi didelę slogą. Draugai apsimokėjo visas savo duokles.

Atlankėm dd. Taučius. Abu gerai atrodo, bet d. Taučius dar nėra pilnai susveikęs nuo auto nelaimės, kur buvo sunkiai sužeistas. Ims laiko kol kaulas suaugs-sugis. Bet jiedu linksmi. Papasakojo daug įvykių ir įvairenybių apie dipukus, ypatingai apie kunigėlius, kaip jie landžioja pas lietuvius ūkininkus ir prie senesnių meilinasi, o kitus tai pekla baugina po mirties. Draugė Taučiuvienė nusiskundė, kad kainos nupuolę ant gyvulių. Kad būtų kainos geresnės, už juos gautume daug pinigų. Pavyzdžiui, ji sakė: farmeriams už kiaušinių tuziną moka 25c., o miestų darbininkai turi mokėti dubeltavai ir daugiau.

—:—

Prieš pat naujus metus tapo palaidotas Adomas Willis. Jis šioj apylinkėj buvo žinomas kaipo Adomėlis karpenderis. Jau buvo seno amžiaus žmogus, bet prieš šventes norėjo nueiti pas Andriulius sūrių nusipirkti. Keliai buvo slidūs. Sako, rado jį ant kelio gulinti ir sulaužytais kaulais. Nuvežtas į ligoninę, tenai po kelių dienų mirė.

Artimieji draugai numanė, kad jis turi kiek sutaupų. Pasiėmė iš miesto atsakingą žmogų ir nusidavė, kur jisai vargingai vienas gyveno, tai surado, kad užteko jį gražiai palaidoti. Tai ačiū už pasidarbavimą dd. O. ir B. Stakėnam ir Glemžai, viskas buvo gražiai sutvarkyta ir ūkininkai skaitlingai dalyvavo Willio laidotuvėse. Nors visiems buvo sunku pranešti, bet dvylika automobilių mirusį palydėjo. Mr. Phillips (vienas iš ūkininkų) pasakė gana gražią kalbą koplyčioje ir ant kapų. Gražų pavyzdį duoda draugai ūkininkai su palaidojimu Willio. Velionis buvo palaidotas laisvai.

Man teko pažinti Adomėlį, kaip teko šioj apylinkėje būti ilgesnį laiką 1932 metais. Jis yra seniau gyvenęs Chicagoj ir, manau, jis ten turi pažįstamų. Bet giminių neteko sužinoti. Gal jis jų neturėjo.

Ilsėkis, Adomėli, Custer miestelio kapinėse!

Marytė

CHICAGOS ŽINIOS

ŽINUTĖS IŠ LKM CHORO PADANGĖS

Kankliečiai, susirinkę į Mildos salę savo dainų praktikoms, ir dainavo ir svarstė ateities darbus. Mat, greitu laiku pradės praktikas muzikalio veikalo-operetės.

Šį kartą bosų į pamokas atsilankė daugiau; tenorai savo balansą visados išlaiko gerai. Jeigu praėjusiose praktikose galima buvo pasigėrėti altų skaitlingumu, tai šį kartą kaip tik atbulai. Labiau akį viliojo ilga eilė sopranų. Neiškenčiu net ir jų vardų nepaminėjęs: Mary, Josephine, kita Josephine (jaunamartė), Adelė, Stella, Olga ir kelios kitos, kurių vardus pamiršau.

Per dainų praktikas S. Bogden prabilo į choristus, kad ji aplaikiusi laišką iš Brooklyn, N. Y., nuo tenykščių menininkų su naujais muzikos dalykais, kuriuos newyorkiečiai planuoja. Liko padėta ant stalo galutinam apsvarstymui.

Ve vėl clevelandiečiai su savo naujomis naujienomis: praneša, kad jie LKM Chorą, ir moteris ir vyrus solistus, ir duetus, ir šiaip grupes dainininkų kvies atsilankyti į Clevelandą išpildyti programą.

Taigi, kaip matosi, kankliečiai priekyje turi aukštus kalnus didelių darbų ne tik savo namuose, bet taip pat prisieis patraukti ir į kitus miestus. Chicagiečiai dainininkai bus svečiais ir tenykščius lietuvius linksmins su savo gražiomis dainelėmis ir operų atrakcijomis.

Choro pirmininkas pareiškė, kad visi turės intensyviai dirbti ir dainų pratikas nuolat lankyti, žinoma, išskyrus tuos, kurie serga šalčiu arba flu.

Dabar praktikuoja naujai sumodernizuotas daineles, kad gerai prisirengus prie ateinančio dienraščio "Vilnies" koncerto. **R. š.**

Naujas kapas supiltas Tautiškose kapinėse

Šeštadienį, sausio 15 d., 1955 m., į Bormann Funeral Home, 16th Ave. ir Chicago Ave., Melrose Park, susirinko gražus būrelis giminių, draugų ir pažįstamų atiduoti paskutinį patarnavimą velioniui Stanley Poškai,Sr. Diena buvo nepaprastai graži, nors kiek šaltoka.

Pirmą valandą popiet vargonai iš kitos kamaros, tuoj už velionio karstó, gražiai papuošto palmomis ir gėlių vainikais ir bukietais, užgrojo laidotuvių muziką. Pasigirdo malonus moteriškės balsas, tykiai giedantis gražią laidotuvių giesmę. Nutilus vargonams ir moters balsui, J. Pauliukas susirinkusiems apibūdino velionio Poškos gyvenimą, jo pažangų nusistatymą, jo pastangas gražiai išauklėti šeimyną ir jo draugišką sugyvenimą su pažangiais lietuviais Melrose Parke ir Maywoode.

Pauliukui užbaigus kalbą, vėl sugiedota giesmė, vargonams pritariant. Laidotuvių ceremonijos užsibaigė A. Jonikienės atsisveikinimo kalba, anglų kalba. Po to daug palydovų vyko į Tautiškas kapines, kur prie kapo trumpai pakalbėjo J. Pauliukas.

Visi palydovai buvo užkviesti sugrįžti į velionio Poškos namus, 409 So. 14th Ave., Maywoode, kur buvo draugiškai priimti ir pavaišinti skaniais karštais pietumis ir gėrimais.

Velionis Stanley Poška ir jo žmona Mikalina ilgus metus gyvenę Melrose Parke, persikėlė į Maywoodą ir čia įsisteigė savo namus ir baigė auklėti savo šeimynėlę: du sūnus ir vieną dukterį. Visi jau vedę ir savo šeimas auklėja.

Kiek laiko atgal Poškai apleido Chicagą ir trumpam laikui buvo apsigyvenę New Yorke, kadangi jų vienatinė dukrelė Anne Derrik sunkiai serga ir prašė tėvų atvykti, kad jai padėti šeimyniniame gyvenime. Taip ir pasitaikė, kad velionis Poška mirė New Yorke ir lavonas buvo parvežtas laidoti Lietuvių Tautiškose kapinėse, kur šeima turi savo lotus. Dukrelei sunki liga neleido laidotuvėse dalyvauti. Motina kiek pasilsėjus ir atsipeikėjus nuo didelio liūdesio, vyks atgal pas dukrelę, palikus vėl laikinai Maywoodą ir sūnus su šeimomis.

Mikalina Poškienė tapo Mildos namo garbės narė, pasipirkdama $100 vertės šėrą. Ji aukojo "Vilniai' $25. Tas rodo, kaip artimai buvo susigyvenę Poškai su pažangių lietuvių judėjimu, su vilniečių šeima.

Lai būna amžina atmintis velioniui Stanley Poškai, o jo likusiai ir nuliūdusiai šeimai linkiu greito nusiraminimo. **Koresp.**

Waterbury, Conn.

Sausio 18 d. širdies užgavimu mirė Agnes Jasinskienė, gyvenusi 1746 East Main St. Paliko du sūnus, Franą ir Edwardą, abudu gyvena Waterbury, ir dvi dukteris:. Mrs. George F. Kelly gyvena Waterbury, o Mrs. Stephen Davis gyvena New Rochelle, N. Y., taipgi 6 anūkus.

Velionė buvo gimusi Lietuvoje. Waterbury išgyvenusi 55 metus. Amžiaus galėjo būti apie 65 m. Apie 30 metų išgyveno našle, kadangi jos vyras mirė jaunas būdamas. Gal penkeri metai atgal apsivedė, bet apie porą metų pagyvenus pasimetė. Prieš porą metų ji neteko vienos kojos, turėjo nupiauti. Velionė gyvenime matė gero ir blogo.

Palaidota 20 d. sausio, lietuvių kapinėse. Ilsėkis, Agnes, amžinai!

Senas pažįstamas

PAIEŠKOJIMAS

Paieškau brolio, kurio nesu matęsi nei girdėjus nuo jo per 43 metus. Paskutinėj vietoj gyveno Philadelphia, Pa. Jo vardas ir pavardė yra Ignas Karolus, apie 60 metų amžiaus, mėlynos akys; apie 5 pėdų, 6 colių didumo; šviesus. Tą sykį svėrė apie 170 sv. Dėvi akinius. Jeigu kas apie jį žino, prašau pranešti man: Mrs. John Budnick, 508—66th St., Kenosha, Wis.
(20-22)

Labai Naudingos Knygos

Parduodamos Nužemintom Kainom

Amerikos Demokratijos Steigėjai

Joje rasite Jungtinių Valstijų Konstituciją su svarbiaisiais pataisymais. Atvaizdos žymiausių kovotojų už nepriklausomybę. Puslapių 320, kaina $2.00. DABAR TIK $1.50.

Lietuvių Tautos Atbudimo Pionieriai

Trumpos biografijos žymiausių Lietuvos patriotų. Parašė Dr. A. Petrika, puslapių 320, kaina $1.50. DABAR TIK $1.

Popiežiai ir Lietuvių Tauta

Tai rinkinys faktų, kuriuos privalo žinoti kiekvienas lietuvis. Parašė Prof. Pakarklis, puslapių 320, kaina $1.50, DABAR TIK $1.00.

Prisikėlusi Lietuva

Parašė Antanas Bimba, kaip po karo aplankė Lietuvą, puslapių 224, kaina $1.00, DABAR TIK 75c.

Žmogus ir Mašina

Puikus rinkinys faktų apie išradimus, su įdomiais paveikslais, sutaisė Dr. J. J. Kaškiaučius. Puslapių 240, kaina $1.50, DABAR TIK $1.00.

POEZIJA

Prošvaistės

Jono Kaškaičio—Dr. J. J. Kaškiaučiaus jaudinanti poezija ir trumpa autoriaus biografija. 256 puslapių, kaina $1.00, DABAR TIK 75c.

Usnynė

Teofiliaus Tilvyčio gražiausia kūryba, sielą žavėjanti poema, puslapių 160, kaina $1.50, DABAR TIK 75c.

Pavasario Godos

Stasio Jasilionio gražiausių eilių rinkinys, puslapių 256, kaina $1.00, DABAR TIK 75c.

APYSAKOS

Kelias į Laimę

Tik skaitydamas ją sužinosi kaip įspudinga, kai nekartą giliai atsidusdamas nubrauksi ašaras nuo savo blakstienų. Parašė Rojus Mizara, puslapių 368, kaina $1.50, DABAR TIK $1.00.

Mortos Vilkienės Divorsas

Tai apysaka, kuri veda istoriniu kelių Amerikos lietuvių kultūrinio, ekonominio ir politinio gyvenimo. Parašė Mikas Rasoda—Mizara, puslapių 314, kaina $1.00, DABAR TIK 75c.

Ūkanos

Jauno lietuvio pastangos atsiekti profesijos, ekonominiai trūkumai, aštrus šeimyninis gyvenimas, politinės intrigos ir įvairios kitos bėdos ir vargai. Parašė Mikas Rasoda, pusl. 342, kaina $1.50, DABAR TIK $1.00.

Šliuptarniai

Dr. Jono Šliupo gyvenimas, jo darbai dėl lietuvybės ir kovos už laisvamanybę. Puslapių 650, kaina $5.00, DABAR TIK $4.00.

KNYGOS APIE SVEIKATĄ

Sveikatos Šaltinis

Daug naudingų patarimų apie sveikatą, nurodymai kaip gelbėtis pasireiškus kokioms paprastoms ligoms, kaip jas pažinti ir būdai jų prašalinimui. Parašė Dr. J. J. Kaškiaučius, pusl. 352. Kaina $2.50 (nėra nuolaidos).

Kaip Būti Jaunam Net ir Senatvėje

Patarimai senyviems žmonėms kaip užsilaikyti, kuomi maitintis, kad būti sveiku ir gyventi ilgą amžių. Parašė Dr. J. J. Kaškiaučius, puslapių 62, kaina 50c (nėra nuolaidos).

Pirmoji Pagalba Ligoje ir Nelaimėje

Nurodymai kaip gelbėti susižeidus, apsilobus, staigiai viduriais apsirgus nėsant galimybės greit gauti daktaro pagelbos. Paduodama daug receptų. Parašė Dr. J. J. Kaškiaučius, pusl. 128, kaina $1.00, DABAR TIK 60c.

Visos aukščiau suminėtos knygos gaunamos Laisvės knygyne. Kartu su užsakymais prašome prisiųsti ir pinigus.

LAISVĖ

110-12 Atlantic Avenue, Richmond Hill, N. Y.

Laisvoji Sakykla

ABEJOTINAS KRIKŠČIONYBĖS ORIGINALUMAS

Visiems yra gerai žinoma, jog Romos Katalikų Bažnyčia teigia, kad ji yra Dievo įkurta ir vienintelė tikra religija šiame pasaulyje. Plačiau į dalyką pažvelgus, tačiau, pasirodo, jog Jėzus Kristus buvo ne pirmas šio pasaulio išganytojas.

Palyginus bramanizmo, budizmo ir krikščionybės įkūrėjų gyvenimus, galima rasti labai daug panašumo. Atvirai kalbant, visų trijų virš minėtų religijų įkūrėjų gyvenimai atrodo daugiau kaip legendos negu kaip tikrovė.

Bramanizmo įkūrėjas Kristna gyveno apie 6,955 metų atgal, Indijoje. Kristna gimė iš nekalto prasidėjimo, nors jo motina Devaki turėjo aštuonis sūnus prieš jį, kaip kad tvirtina bramanizmo pasekėjai. Budizmo įkūrėjas Gautama - Buddha irgi gimė iš nekalto prasidėjimo, nors jo motina turėjo vyrą. Nežiūrint, kad jis gyveno tiktai apie 2,618 metų atgal, jo gyvenimas irgi panašus į Kristnos gyvenimą. Krikščionybės įkūrėjas Jėzus Kristus, kaip gerai žinome, gyveno 1,955 metai atgal, bet ir jis gimė iš nekalto prasidėjimo, nors jo motina Marija taipgi turėjo vyrą Juozapą ir keletą vaikų. Kaip matome, visi trys išganytojai turėjo vienodas pradžias šiame pasaulyje.

Pažvelgus į tolesnius jų gyvenimus, tas vienodumas nė kiek nesumažėja. Kristna, nors kilęs iš karališkos šeimos, užaugo tarp bandų ganytojų ir buvo žinomas kaipo "Ganytojas Dievas." Gautamo-Buddhos pirmieji pasekėjai buvo bandų ganytojai ir ubagai bei klajūnai. Jo tėvas taipgi buvo karalius ir nesitikėjo, kad jo sūnus apleis malonų prabangos gyvenimą palociuose ir taps klajūnu. Pagal Bibliją, Jėzus Kristus buvo kilęs iš karališkos Dovydo šeimos. Tuojau po jo gimimo jis buvo garbinamas bandų ganytojų ir vėliau buvo žinomas kaipo "Gerasis Ganytojas."

Kristna buvo persekiojamas Maduros karaliaus Kanso ir turėjo bėgti. Norėdamas atsikratyti nepageidaujamo Kristnos, karalius Madura nužudė tūkstančius nekaltų berniukų, tikėdamasis, jog tarpe jų paklius ir pranašas. Pagal "Auksinę Legendą," Gautamo-Buddhos tėvas, karalius Kapilavastu, žudė nekaltus, jaunus sūnaus pasekėjus. Gi Jėzus Kristus buvo persekiojamas Judėjos karaliaus Herodo ir, angelo vedamas, turėjo bėgti į Egiptą. Norėdamas jį nugalabyti, karalius Herodas įsakė nužudyti 40,000 Jėzaus amžiaus berniukų.

Vėliau, užaugę vyrais, visi trys jie darė stebūklus, gydė sergančius baisiomis ligomis ir kėlė iš numirusių tuos, kurie jau buvo šį pasaulį apleidę. Jie praleido savo dienas tarp klajoklių, varguolių ir nuodemingų žmonių.

Pagal legendas, visi trys išganytojai ir mirė labai panašiai. Kristna buvo su strėle prie kryžiaus prikaltas; Gautama-Buddha yra vaizduojamas sėdintis po kryžiaus formos medžiu, kuris yra "gyvenimo medis"; Jėzus Kristus buvo nukryžiavotas su dviem vagimis.

Po mirties, Kristna pasikelia į Swargą ir patampa Nirgūnu; Gautama-Buddha pasikelia į Nirvaną; Jėzus Kristus pasikelia į rojų. Žodžiu, visų trijų išganytojų gimimai, gyvenimai ir pomirtiniai likimai yra beveik visai vienodi, nors jie gyveno skirtingais laikais ir skirtinguose kraštuose.

Nebereikalo, todėl, kai-kurie religinio mokslo tyrinėtojai prilygina Bibliją prie daug kartų vartoto vandens, kurį žmonės paprastai pakeičia švariu vandeniu. Atrodo, jog Romos Katalikų Bažnyčia pasisavino azijatiškas legendas ir jas primetė Jėzui Kristui.

Tas nebuvo sunku padaryti, nes tuo laiku, kai Kristus žmones mokino, niekas jo kalbų neužrašė. Naujasis Testamentas buvo parašytas remiantis kitų atsiminimais ir užrašais, padarytais jau po Kristaus mirties. Gi tikrų istorinių faktų apie jo gimimą, gyvenimą ir mirtį niekur lig išol dar nesiranda.

Kitaip sakant, tikra Jėzaus Kristaus asmenybė ir mokslas pasauliui nėra žinomi. Biblija, kuri yra krikščionybės kertinis akmuo, buvo sukurta remiantis azijatiškomis legendomis. Kaikurie mokslininkai taip toli nueina, jog jie tvirtina, kad visos religijos yra kilę iš vieno šaltinio—iš Azijos. Prisiminus pirmiau paduotus palyginimus kaslink trijų svarbesniųjų religijų įkūrėjų gyvenimų, tuo perdaug stebėtis negalima.

Spaliūnas

Waterbury, Conn.

Mirė Magdalena Lenartavičienė, 68 metų, gyvenusi 116 Sunnyside Ave. Palaidota 15 dieną sausio, Waterburio lietuviškose kapinėse. Paliko sūnų Petrą ir dvi anūkes. Jos vyras Antanas Lenartavičia buvo miręs 1953 m. Ji ilgokai sirgo, buvo užgauta paralyžiaus.

Paėjo iš Kupiškio parapijos, Kauno srities. Buvo laisva moteris.

Palydėti susirinko didelis būrys žmonių. Šermenis aptarnavo laidotuvių direktorius John Stokes, 694 Riverside St.

Po laidotuvių, visi buvo užprašyti susirinkti pas Dapsienę į restauraną ir gerai pavaišinti.

Užbaigusiai gyvenimo kelią Magdalenai tariame: ilsėkis ramiai!

Pustapėdis

Padėka Lenartavičienės laidotuvių dalyviams

Velionės sūnus Petras ir jo šeima dėkoja visiems, kurie kuo nors prisidėjote prie šermenų: giminėms ir šiaip geriems prieteliams, kurie pirkote gėles; šermenų direktoriui Stokes; poniai Dapsienei už valgių pagaminimą ir mandagų patarnavimą. Vienu žodžiu—ačiū visiems, kurie dalyvavote laidotuvėse.

Strižauskas

Armijos lakūnai atėmė nuo jo auto

Du jauni vyrukai, abu gražiose militariškose orlaivyno mėlynose uniformose, paprašė pienvežio Bayard S. Sipple juos pavežinti. Jis juos paėmė netoli Lewttown Pa., važiuodamas į darbą Trentonan. Vyrukai sakėsi irgi keliaujančiais ten. Kai jau atsidurė mašinoje, įsakė juos vežti į New Yorką. O kai pasiekė Broadway, jį išvarė iš mašinos ir patys nuskambėjo su jo auto, vežini nuo jo atimtus $21.

Ar jau rengiate ką Laisvės paramai?

LAISVĖS BANKIETAS

SU ŠAUNIA DAINŲ PROGRAMA

Vasario 6 February

NEW YORKO IR NEW JERSEY KVARTETAS

Jonas Grybas
tenoras

Ona Stelmokaitė (Eicke)
sopranas

Frank Balevičius
akompanistas

Mildred Stensler
sopranas

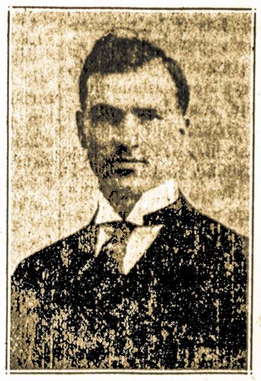

Tadas Kaškiaučius
baritonas

Tai naujai susitelkusi grupė pasižymėjusių dainininkų, duos gražią dainų programą

LIBERTY AUDITORIUM

110-06 ATLANTIC AVE. RICHMOND HILL, N. Y.

Indikų (turkey) ir kitokios geriausios rūšies mėsos atsižymėjusių gaspadinių pagaminta vakarienė. Šalia mėsinių valgių bus daržovių ir kit. skanumynų.

Kviečiame į banketą pasinaudoti gerais valgiais ir išgirsti gražią programą. Čia taipgi dalyvaus svečių iš kitų miestų, turėsite malonumo su jais susipažinti.

Bilietas $3.00

Pradžia 5:30

New Yorko ir Apielinkės Žinios

Laisvės bankete tikimasi svečių ir iš toliau

Dienraščio Laisvės bankete kas metai taikosi susitikti svečių iš tolimų miestų. Taip yra dėl to, kad tą pačią dieną įvyksta dienraščio dalininkų suvažiavimas. Apsvarstę laikraščio reikalus, dauguma pasilieka ir bankete. O kad galėtų bankete pasilikti ir iš toli atvykusieji tie, kurie turi sekamą dieną dirbti, Laisvės banketuose valgis visuomet duodamas anksčiau.

Visi prašomi įsitėmyti, jog vakarienę duos 5:30. Prašo nesivėluoti. O dar geriau ateiti valanda ar pusvalandžiu anksčiau, susitikti svečius, pasirinkti greta jų vietą bankete. Bus ir graži dainų programa.

Banketas įvyks vasario 6-tą, sekmadienį, Liberty Auditorijoje, kampas Atlantic Ave. ir 110th St., Richmond Hill, N.Y.

Dienraščio dalininkai taipgi prašomi būti ir suvažiavime. Jis prasidės 11 val. ryto. Įvyks tos pat Liberty Auditorijos patalpose.

Trumpos pastabos apie mūsų talentus

(Pabaiga)

Naujas talentas

Naujas šiame koncerte dalykas buvo pasirodymas Augustino Iešmanto. Nesakau, kad kiekviena jo dainuota daina išdegė visu šimtu procentų. To juk negalima tikėtis bei reikalauti iš jokio artisto. Tačiau noriu labai storai pabrėžti, jog, bent jau man atrodo, mes susilaukėme tikrai stambaus talento. Tiesa, atsidūręs prieš naują, neįprastą publiką, Augustinas, dainuodamas solo bei duetą, labai nervavosi, buvo lyg ir kažin kokios baimės, nepasitikėjimo pagautas. Tai matėsi jo užsilaikyme, tai jautėsi jo nepaprastai galingame, gražiame balse, meliodijoje. Vargšė Elenutė: bando prie jo prisiglausti, pasimeilinti, į jį savo akutėmis pažvelgti, ko reikalauja daina ir muzika, bet mūsų Augustinas nė iš vietos: šaltas kaip ledas, kietas kaip akmuo! Balsas gražus, bet šaltas.

Nežinau, kas ir kaip dainininką-artistą paveikė per tą keliolikos minučių pertrauką, bet kai jis išėjo "bailaus daktaro" rolėje, ji sunku buvo bepažinti: visiškai kitoks žmogus. Dabar jis buvo laisvas, gyvas, malonus, jo balsas prisipildęs žavinga muzika. Tik dabar mūsų solistas tikrai parodė mums, ką jis gali.

Šiame akte iš "Bailaus Daktaro" labai gražiai, apart Suzannos, Augustino ir Tado, pasirodė mūsų Nelė Ventienė ir Elena Brazauskienė.

Nežinau, kaip ir kada man labai, labai norėtusi dar kartą visus šiuos artistus pamatyti toje pačioje tos pačios operetės scenoje. Gal šį sykį aš buvau ir per daug sužavėtas.

Jaunas pianistas

Dar viena šiame koncerte staigmena, tai pianistas, dar visai jaunas, bet labai smarkus vyrukas, Serge Savitcheff. Nesakau, jog aš tiek suprantu piano muziką, kad galiu pilnai kritiškai spręsti Serge skambinimą. Bet jis man patiko, labai patiko. Patiko visiems, daug gudresniems muzikoje už mane. Kalbėkite, kaip norite, bet faktas yra, jog ir be didelio muzikos žinojimo vidutinis dažnus koncertų lankytojas tuoj gali pasakyti, kuris pianistas skambina žmoniškai, o kuris ne, gali, taip sakant, atskirti pelnus nuo grūdų. Tai sakau apie Serge ne tiek todėl, kad pakstinti jį toliau ir toliau siektis piano muzikoje, bet kiek todėl, kad, man atrodo, jis turi talentą pakilti į dideles aukštumas.

Well, tegu tiek ir užteks. Viską sudėjus į daiktą, neperdėsiu pasakęs, jog iš muzikos ir dainos taškaregio už pasisekimą šio koncerto didžiausias kreditas priklauso mūsų puikiesiems muzikos-dainos veteranams, brangiems, nepavaduojamiems artistams Mildred Stensler ir Pranui Balevičiui. Kiek darbo, pastangų ir rūpesčio įdėta, kiek valandų pašvęsta, kiek energijos išlieta! Jų laimė buvo, kad po koncerto jie nebepasimaišė man po kojų: būčiau abudu karštai pabučiavęs. Manau, jog taip jautėsi ir devyniasdešimt devyni procentai visos publikos.

Nekritikas

Jau antri metai, kai veteranai kovoja už butą

Atrodė, kad viskas tylu Camp Shanks fronte. Tačiau netaip buvę. Šiomis dienomis paaiškėjo, kad tos kempės vietoje užsilikę 500 veteranų su savo šeimomis jau antruosius metus "kaip ant vienos kojos stovi." Jie nežino, kada ir kaip jų gyvenimas bus suardytas, jie iš buto išstumti į šaltus vėjus.

Kovą už butą jie pradėjo 1954 metų sausio mėnesį, kai jie gavo įsaką išeiti iš projekto ne vėliau liepos 1-mos.

Ne dėl to, kad jie būtų jau taip be galo įsimylėję iš militariškų barakų perdirbtus butus, bet kad nėra kur eiti, jie atsisakė išeiti. Pasirodo, kad visus tuos ištisus metus jie po teismus bylinėjosi, pas valdininkus ir įstatymų leidėjus ėjo su prašymais ir protestais prieš jų šalinimą iš buto.

Sakoma, jog jie planuoja kovą tęsti net iki Aukščiausiojo Teismo.

—:—

Iš barakų perdirbtas projektas tapo įsteigtas tuojau po karo. Tūli, daugiau pasiturintieji, patys išsikraustė į geresnius namus ar išvažinėjo kitur. Likusieji, didelė dalis jų negrai, su didesnėmis šeimomis, neišgali niekur eiti. Jie ten moka po $45 už 5 kambarius su kiemeliu, įskaitant gasą ir elektrą. Vaikai turi vietos pažaisti. Tūli yra įsitaisę ir daržėlius, iš jų gaudami daržoves gali lengviau pragyventi. Gi privatiniuose namuose už porą kambarėlių turėtų mokėti po $115 rendos. Tačiau ir tų negali gauti. Ypačiai sunku turintiems vaikų.

Užmušęs žmogų už $1

Brooklyne teisiamasis Ernest Lee Edwards, 20 metų, radęs tik vieną dolerį pas Howard Englander, kurį jis užmušė jam žuvaujant Manhattan Beach praėjusį liepos mėnesį. Taip liudijo sykiu su Edwards'u buvęs Richard P. Connors.

Connors sakosi pats nedalyvavęs žmogžudystėje, nuėjęs šalin, kai Edwards metalo gabalą rankoje nešinas nuėjo link Englanderio. Tačiau pripažino, jog jie abu nebeturėjo pinigų ir buvo pasimoję žut-būt jų gauti.

Ar Tamsta jau gavai Laisvei naują skaitytoją? Jei ne, tai pasirūpink gauti.

Kreipėsi į senatorius su prašymu veikti Senate už taiką

American Labor Party New Yorke telegramomis kreipėsi į Senato Santykiams su Užrubežiais Komiteto pirmininką Walter F. George, taipgi į abu New Yorko senatorius, kad jie veiktų už taiką. Ragino Formozos problemą išspręsti taikiu būdu, konferencijoje.

Prašyme senatoriams Herbert Lehman'nui ir Irving Ives'ui rašo:

"Eisenhowerio politika Formozai yra surišta su pavojinga rizika karo, su praradimu nesuskaitomų amerikiečių gyvybių už tūkstančių mylių nuo mūsų šalies krantų...

"Buvimas Amerikos Septintosios Flotilos Formozos vandenyse yra tokiu pat dideliu pavojumi taikai, kokiu būtų Kinijos flotilos buvimas prie Long Island krantų..."

Telegramas pasirašė Peter K. Hawley, New Yorko apskrities ALP pirmininkas.

Greta kitko, darbiečiai telegramuose reikalauja, kad senatinis komitetas šauktų viešas diskusijas, kuriose ir liaudies atstovai galėtų pareikšti žmonių nuomonę.

Girdėti, kad daugybė kitų organizacijų siunčia panašius prašymus.

Organizacijos planuos apsigynimą

Teisių apgynimo veikiančios kelios organizacijos ir komitetai, tarpe tų ir Amerikinis Komitetas Sveturgimiams Ginti, sausio 29-tą įvykdys visų bendrą konferenciją, tikslu planuoti bendrą apsigynimą. Kovos už teisę apginti persekiojamus, kaip kad būdavo apginami iki šiolei.

Ragangaudžių vyriausiu trošgimu yra tas apgynėjų organizacijas sunaikinti. Jeigu neturėtų kas persekiojamam žmogui suteiktų patarėją advokatą, kas jį išimtų po kaucija, kas už jį kovoja teismuose, daug pablogėtų sąlygos kovoti už apsaugą savo darbų ir uždarbių, už apdraudą nedarbe ir už kitas teises.

Areštuotas brooklynietis Bernard J. Kadih, 28 m. Sako, kad jis per apgaulę iš pašto išnešė visą maišą bankui siunčiamų siuntinių. Kai jį suėmė namie, rado apie 1,000 jau atplėštų laiškų ir apie 750 tūkstančių vertės čekių.

Valley Stream gyventojų Hughes 16 metų sūnus John prasišalino iš mokyklos ir iš namų. Paliktame raštelyje sako, jog jį persekiojo kiti jaunuoliai už tai, kad jis nesidomėjo sportu, o tik sunkiaisiais mokslo dalykais.

L. I. Universitetas bando sukelti du ir pusę milijono padidinimui įstaigos. Tuo tikslu kovo 8-tą vykdys banketą Waldorf-Astoria viešbutyje, dalyviai kožnas pasimokės po šimtą dolerių.

Majoras kalbėjosi su gubernatoriumi apie miesto finansus

Majoras Wagneris lankėsi Albanyje. Jis ten įteikė miesto finansiniais reikalais prašymus abiejų partijų lyderiams Valstijos Seimelyje. Taipgi kalbėjosi su Harrimanu, kuris majorą ir jo palydovus šiltai priėmė, sakydamas, kad "New Yorko miestas praeityje buvo stumdomas politiniais sumetimais, bet dabar tam atėjo galas."

Sykiu su majoru buvo nuvykę miesto finansų kontrolės aukštieji valdininkai: miesto administratorius Luther A. Gulick, iždininkas Lawrence E. Gerosa ir budžeto direktorius Abraham D. Beame. Jie prašė, kad valstija leistų miestui gauti $105,000,000 daugiau pajamų, negu gavo šiems, einamiesiems metams.

Ar miestui pavyks laimėti ir kiek, dar nebuvo aišku. Gubernatoriaus aprokuojamasis visos valstijos budžetas bus paskelbtas tiktai šį pirmadienį ir antradienį.

Sako, kad yra 1,000 neregių draiverių

Brooklynietis optometrijos srityje patarėjas neregių įstaigai Brooklyne, daktaras George O. Hellinger sako, jog šioje valstijoje randasi bent tūkstantis tokių draiverių, kurie įstatymiškoje kalboje skaitomi neregiais. Sako, jog vienas jam žinomas toks nesenai vairavo auto į Floridą.

Legaliai neregiais skaitomi tie, kurie nemato daikto būdami už 20 pėdų, kurį mato normaliai regintieji žmonės būdami 200 pėdų tolume nuo to paties daikto.

Daktaras sako, jog tūkstantį galima būtų priskaityti tiktai iš tokių, kurie dėl savo neregystės jau gauna federalę ar valstijos pensijas, tačiau tebeturi leidimus vairuoti auto. Pažymi, kad optometristų draugija jau seniai ragino valdžią ką nors daryti apsaugai tų pačių neregių ir kitų žmonių ant kelio, tačiau nepavyko priraginti ką nors daryti.

Susirinkimas

BROOKLYN, N. Y.

LDS 1-mos kuopos susirinkimas įvyks antradienį, vasario 1 d., 7:30 val. vakare, Lietuvių Piliečių Klubo salėje, 280 Union Ave. Visi nariai kviečiami dalyvauti. Kurių duoklės nemokėtos, malonėkite atateiti ir užsimokėti.

Valdyba

(20-21)

Lenkai kviečia

Gale šios savaitės neturintiems svarbių lietuviškų pramogų, yra gera proga užeiti į lenkų klubą Polonia, New Yorke. Susipažinsite su jais, jų veikla, taipgi pamatysite gerus filmus. Vienas iš tų yra "Blokada," 1938 m. laikų, o antrasis — Charles Chapplino komedija.

Klubas randasi 219 2nd Ave., arti 14th St. Šeštadienį rodymas 7:30, o sekmadienį, 30-tą d., 3:30.

Kaimynas

New Yorko muziejaus programos

Muziejuje nuolat vykdomos parodėlės, paveiksluose parodančios miesto praeitį, o kai kada ir naujovinius nuotikius.

Šeštadieniais 2 valadą yra vaikams pasakėčių sakymas. Gi 11 ir 3 val rodo filmus tinkamus visiems: rodo istorinius, turinčius šviečiamosios vertės, rodo ir šiaip įvairumui. Daugelis rodomųjų yra iš praeities, pasitaiko ir naujovinių.

Sekmadieniais nuo 3 vykdo muzikos valandą. Dalyvauja dainos ir muzikos solistai ir grupės iš kolegijų ir muzikos mokyklų.

Muziejus atdaras visais darbadieniais (išskyrus pirmadienį) nuo 10 iki 5, sekmadieniais 1-5. Įėjimas nemokamas. Randasi prie 5th Ave. ir 103rd St.

Žydų muzikos vakaras

Žydų Muzikos Sąjunga vykdo savo 30 metų sukakties koncertą sausio 29-tos vakarą, 8 val., Brooklyno Academy of Music. Dalyvaus keli liaudies chorai iš paties Brooklyno ir apylinkės, taipgi dainos solistai, mandolinų orkestras. Įžanga nuo $1.50 iki $2.85.

Brooklyne dvi gerai pagyvenančios našlės tapo apiplėštos bute. Jos pamaniusios, jog ateina giminės, atidarė duris, be atsiklausimo, kas eina.

Magistratas teisėjas Balsam vieną dieną surinko $768 nuo 227 asmenų, įtartų teršime miesto.

YORKVILLE OPTICAL CO.
Adolph Jaeckel, Proprietor

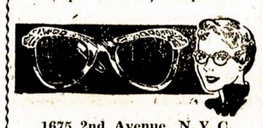

1675 2nd Avenue, N. Y. C.
(tarp 86-87 Sts.)
Sąžiningai
Egzaminuojama Akys
Žema mokestis
Kasdiena 10—6:30, Trečiad. 10—6
Tel. TR. 6-8401

IMPORTUOTI
DOVANOM DAIKTAI
Vokietijos, Austrijos ir Italijos. Rankų darbo švininiai, kristolo lempom pagrindai, Triplex, Overlay.
FINKELSTEIN & SON
81 Delancey St., N. Y. C.
Tel. CA. 6-9087

55 DODGES--PLYMOUTHS
Žaibuojantis Pirmyn Stilius
Matykite
ARMA MOTORS TR. 5-6990
Downtown Brooklyn
Dodge—Plymouth Dealer
75 Flatbush Ave. Ext., Brooklyn

UŽSIENINIAI KARAI
JAGUAR 1952
"120" Coupe, R. & H., $1,895
JAGUAR 1952
Mark VII 4-dr. Suntop, R. & H., $1,595
MG CONV. 1954
R.&H., dratiniai ratai $1,595
"CONTINENTAL" CONV.
R. & H., Black Beauty
MATTHEWSON MOTORS INC.
216-25 Hempstead Avenue
Queens Village
HOllis 5-0480 HOllis 4-0407
(21-23)

MATTHEW A. BUYUS
(BUYAUSKAS)
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
426 Lafayette St.
Newark, 5, N. J.
MArket 2-5172

ROAST TURKEYS

Pineapple-Virginia Ham
Roast Beef, Etc.
Sliced and Trimmed
On Fancy Platters
New Low Prices on Everything
EDDIE'S
753 Flatbush Avenue
Brooklyn
Tel. BU. 4-9870

55 DODGES--PLYMOUTHS
Žaibuojantis Pirmyn Stilius
Matykite Jūsų
Autorizuotą
Dodge—Plymouth Dealer
KASTNER MOTOR SALES
184 Sunrise Highway
Rockville Center, L. I.

TONY'S
UP-TO-DATE
BARBER SHOP
ANTANAS LEIMONAS
Savininkas
306 UNION AVENUE
BROOKLYN, N. Y.
Gerai Patyręs Barberis

VINCAS SODAITIS PETRAS KAPICKAS
Užlaiko Puikiai Įrengtą
BAR & GRILL
32 Ten Eyck St. Brooklyn, N. Y.
Telephone: EVergreen 4-8174

HAAS 209 East 87th Street
New York City, N. Y.
Netaksuojama, Paštas nemokamai, apdrausti dovanų siuntiniai į Lietuvą, Latviją ir Estoniją

1,000 gramų Santos kavos, kepintos, 2 svar. cocoa, 1 svar. medaus (blekinė), 1 svar. pieno powder (blekinė), 850 gr. jautienos (blekinė), 500 gr. Nestle čokolado. — $20.95.

500 gramų Santos kavos (kepintos), 1 svar. cocoa (blekinė), 400 gr. nesaldinto pieno (blekinė), 430 gramų jautienos (blekinė), 250 gr. Nestle čokolado, 1 svar. medaus (blekinė). — $14.50.

500 gramų Santos kavos (kepintos), 1 svar. cocoa, 500 gr. Nestle čokolado, 1 svaras pieno powder (blekinė), 1 svar. medaus, 850 gr. jautienos (blekinė), 850 gr. kiaulienos (blekinė). — $18.50.

830 gramų sviesto (blekinė), 912 gr. cukraus, 450 gr. Nestle čokolado, 456 gr. cocoa (blekinė), 456 gr. Maxwell House kavos (blekinėja), 456 gramų ryžių, 200 gr. arbatos (2 pakeliai). — $17.50.

Kainų surašai del Lenkijos, Vengrijos ir Čekoslovakijos.

Showplace of the Nation RADIO CITY MUSIC HALL Rockefeller Center
"THE BRIDGES AT TOKO-RI"
in Color by TECHNICOLOR starring
WILLIAM HOLDEN · GRACE KELLY · FREDRIC MARCH · MICKEY ROONEY
A PARAMOUNT PICTURE
and SPECTACULAR STAGE PRESENTATION

NEW YORK

HELP WANTED—FEMALE

YOUNG LADIES, 18-25. Travel Miami and many other interesting cities with other young ladies. Nationally known Co. (circ. sales); no exp. nec. Expenses advc.; good pay; perm. (comm. plus bonus). **MR. R. Y. LONG, Woodward Hotel, B'way & 55th St.** Don't phone.

(21-23)

MOUNT CALVARY DOMESTIC EMPLOYMENT
Couples or Singles. Cooks, maids, houseworkers. Part of full time. Experienced or inexperienced. Sleep in or out. Quick placements for all.
699 Quincy St. (Brooklyn)
GL. 5-4577.

MT. HOLINESS CHURCH AGENCY
Auklės, virėjos, tarnaitės, namų darbininkės. Poros ar nevedę, pilnam ar daliai laiko, patyrę ar be patyrimo, guolis vietoje ar kitur.
360 W. 125th St., N. Y. C.
(room 1) Tel. MO. 6-3426

METROPOLITAN EMPLOYMENT AGENCY
Domestic Help
Geros vietos dėl: virėjų, tarnaičių, namų ruošos darbininkėms. Pilnam ar daliai laiko. Patyrusioms ir be patyrimo. Pavienėms ir poroms.
1175 Boston Road, Bronx
Tel. DA 8-4255

MALE and FEMALE

SUPT. — PORA
Rooming house. Vyras gal dirbti kitur. Gaus apartmentą, alga; aliejaus šiluma.
64th St. & B'way
BO. 1-9819

REAL ESTATE

ASTORIA
Sacrifice by owner. 3 family home (with store), 2-5's; 1-6 room with large play room, on 25x100 lot. Very close to Schools and churches. For quick sale only $15,000. Inspection by appointment invited. Serious buyers only. **AS. 8-4920.**
(19-21)

NEW HYDE PARK
Parduoda sav. su nuolaida — užimtinas tuojau, kampinis mūro bungalow—7 rūmų, 4 miegrūmiai, 2 maudynės, garadžius, — 50x100 lotas. Nuo sienos iki sienai divonais išklotas. Daug ekstra dalykų, 3 blokai iki parapijinės mokyklos. Greitam pardavimui tik $16,500. ($6,500 pinigais). **PR. 5-4796.**
(19-21)

Parduoda sav. su nuolaida. **Laurelton, Long Island.** Modernimis, pilnai detached 4½ rūmų, mūro bungalow. Ant 40x100 loto. Hollywood virtuvė, 1½ maudynių, pilnas ištaisytas sklepas. Divonai, storms, screens, venetian blinds ir daug ekstra dalykų. Greitam pardavimui tik $16,000. Pamatymas pagal sutartį, tik norintiems pirkti. **LA. 5-1890.**
(19-21)

BRONX
Parduoda sav. 2 šeimų grynų plytų su akmens pudamentu. Slate stogas, aliejum šildomas (ant 50x100 lotas), 6 rūmai ant viršutinių lubų, taipgi 3 rūmų apartmentas ant pirmų lubų, 2 attic rūmai. 3½ maudynių, gražus 50x60 kiemas su vaisių medžiais, mūriniai takai suplanuoti architekto. Kaina tik $31,000.
Kreipkitės tik norinti pirkti. **Tel. FA. 4-4776.**
(19-21)

WEST HEMPSTEAD
Parduoda savininkas su nuostoliu. Užimtinas į 60 dienų. Dailus 9 rūmų namas, kiemas, 1½ akrų, 1954 virtuvė—skalbykla. 2 karam garadžius, 4 miegrūmiai, 2½ maudynės — ištaisytas sklepas, Atskiras studio pastatas, French Provincial style (parduodamas arba išnuomojamas). Arti mokyklų. Greitam pardavimui tik $39,500. Pamatymas pagal sutartį, rimtai norintiems pirkti. **IV. 9-0211.**
(20-22)

CAMBRIA HEIGHTS
By owner. Immediate possesion. 6 rm., modern, 3 bedroom home; 1½ baths, oil heat, many extras; near schools and transportation. For quick sale only $15,750. Inspection by appointment. Serious buyers only. **LA. 7-4895.**
(20-22)

BORO PARK
By owner. 2 fam. home (6x3½ rooms); 4 car garage, detached; new roof, oil. 6 rooms available. Good income from 3½. Near Parochial School and church. Only $15,500. Inspection by appointment. **UL. 4-0512.**
(20-22)

QUEENS VLILAGE, NORTH. 2-jų šeimų mūrinis namas. (2-5's); 6 m. senumo. Pusė bloko iki Hillside Av. Arti mokyklų. Žaislų kambarys. Profesijinis fotografijom dirbti kambarys. Abu apartmentai užimami. Geras pirkinys dviem giminingom šeimom. $23,500. Dėl pamatymo skambnkite: **Hollis 4-7827.**
(21-23)

Padėkite savo vajininkams gauti Laisvei naujų skaitytojų. Laisvės kaina $8.00 metams.